

A KOMMUNÁLIS HULLADÉK SZELEKTÍV GYŰJTÉSÉNEK ALKÍMIÁJA

Komplex útmutató a kommunális hulladék szelektív gyűjtéséhez

GYŰJTÉS
KOMBINÁCIÓJA

PAPÍR

ÜVEG

MŰANYAG
+ ITALOS DOBOZOK
+ FÉM

5. frissítés | 2024. november

INSTITÚT
CIRKULÁRNEJ
EKONOMIKY

NATUR
PACK

TARTALOM

Alapvető szabályok	2
Változat	3
5R	4
Papír	5
Üveg	8
Visszaváltás	10
Műanyag	12
Italos dobozok	17
Fémek	18
Konyhai biológiai hulladék	20
Kerti biológiai hulladék	22
Házi és közösségi komposztálás	23
Étolajok és zsírok	26
Textil	28
Elektromos eszközök, akkumulátorok és elemek	30
Egyéb	32
Hulladékudvar	34
Összegzésként	37
Források	38

A SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS ALKÍMIÁJA

Az első, alapvető szabály a **hulladék keletkezésének megelőzése**.
Ha nem termelünk hulladékot, akkor a szelektálásával sem kell bajlódunk.

A **hulladékgazdálkodás** során egy általános **hierarchiát** érdemes követni:

Hulladék keletkezésének megelőzése

Újrahasználhatóság előkészítése

Újrahasznosítás

Hasznosítás (pl. energetikai)

Hulladékelhelyezés

C változata

a kommunális hulladék
szelektív gyűjtésmódozatainak

A hulladék gyűjtésének módozatai

A szelektív hulladékgyűjtés Szlovákiában nem egységes, a hulladék gyűjtésének különböző módozatai ismertek.

Ezért készítettük el az „Alkímia a kommunális hulladék szelektív gyűjtéséről” szóló útmutatót azokban a módozatokban, amelyekkel a partner önkormányzatoknál találkozhatunk.

Ha nem biztos benne, hogy milyen gyűjtési rendszert alkalmaznak lakóhelyén, az erről szóló információk elérhetők az önkormányzat weboldalán, valamint a szelektív hulladékgyűjtésre szolgáló gyűjtőedényeken (konténereken) is megtalálhatók.

Néhány településen a szelektív gyűjtőedények (konténerek) helyett zsákokat használnak.

A - Papír, üveg, fém, kombinált műanyag és italos karton

B – Papír, üveg, italos dobozok, kombinált műanyag és fém gyűjtés

C – Papír, üveg, kombinált műanyag, fém és italos dobozok gyűjtése *

D – Papír, üveg, műanyag, kombinált fém és italos dobozok gyűjtése

E – Papír, üveg, műanyag, fém és italos dobozok gyűjtése

F – Mobil papírgyűjtés + egyéb anyagok az A – E ** kombinációk egyikében

* A műanyag, fém, italos dobozok kombinált gyűjtése a továbbiakban „MŰANYAG”-ként szerepel a szövegben.

** Az F kombináció egy ritka szelektív hulladékgyűjtési rendszert képvisel. Ebben az esetben a papírt nem gyűjtik szelektív gyűjtőedényekbe (vagy zsákokba), az állampolgárok a papírt mobil gyűjtés során adhatják le, biztosítva a nulla/megfelelő távolságú szállítást.

A kommunális hulladék szelektálásának alkímiája

A legfontosabb a **hulladék keletkezésének megelőzése**, csak ezt követi a szelektálás és az újrahasznosítás. A vegyes hulladék mennyiségének minimalizálására törekszünk.

Ennek elérése érdekében otthon is betartunk 5 szabályt, az úgynevezett **5R-t**:

REFUSE

(Utasítsd vissza)

Ha valóban szükségem van egy új dolog vásárlására, elgondolkodom a csomagolásán, eredetén, minőségén, korrektségén, valamint az előállítási és feldolgozási módján (minél kevesebb dolgot vásárolok, annál kevesebb gond van a javításukkal, takarítással, azzal, hogy mit hová tettem, és hogy egyáltalán van-e). Elutasítom azokat a csomagolásokat és termékeket, amelyekre valójában nincs szükségem, vagy amelyeket nem tudok újrahasználni, szelektálni vagy komposztálni. **Elutasítom** az ingyenes szórólapokat és reklámajándékokat.

REDUCE

(Csökkentsd)

Csökkentem a vásárolt és használt dolgok mennyiségét. Minden új dolog, amit megveszek, hulladékot termel – akár a gyártás, csomagolás, vagy szállítás során. Végül maga a termék is hulladékká válik. Ezért minden vásárlást alaposan meg kell fontolni, és különösen kerülni kell az ösztönös, megfontolás nélküli vásárlást és az öncélú dolgok beszerzését.

REUSE

(Használd újra)

Fontos szempont a dolgok **többszöri felhasználhatósága**. Ha egy tárgy már elhasználódott, kidobás előtt elgondolkodom annak más felhasználási lehetőségén. Például egy kiürült joghurtos üveg poharat befőzéshez, vagy apróságok tárolására használhatom fel. A szakadt póló szolgálhat párnátöltelékként vagy rongyként. Ezzel egy időben arra is gondolok, hogy minden egyszer használatos tárgynak van többször használható alternatívája (szívószál, ételhordó, vizespalack,...).

RECYCLE

(Újrahasznosítsd)

Amikor egy tárgy már elhasználódott, igyekszem helyesen szelektálni, hogy **újra lehessen hasznosítani**. Ezt természetesen átgondolt vásárlás előzi meg, amely során mérlegelem, hogy a termék minden alkatrészét és csomagolását el tudom-e távolítani a lehető legkisebb ökológiai lábnyommal. Kerülni szeretnénk a vegyes hulladékot, mivel az hulladéklerakóban vagy energiavisszanyeréssel működő égetőben végzi. Az újrahasznosításhoz képest mindkét változat az alacsonyabb szintű hulladékgazdálkodási hierarchiába tartozik, a hulladéklerakó pedig annak legalsó szintjére.

ROT

(Komposztáld)

A **komposztálás** egy irányított lebontási folyamat, amely a biológiailag lebomló hulladékot dolgozza fel, és a legjobb módja az adott hulladék hasznosításának, azaz elsősorban a konyhai és kerti (növényi eredetű) hulladéknak. A komposztálás során a hulladék más szervezetek táplálékává válik, amelyek kiváló minőségű trágyát készítenek belőle, amelyet élelmiszereink termesztésére is felhasználhatunk.

Papír

A papírhulladékot a kék gyűjtőedényekbe helyezzük.

Ide tartozik:

- **a PAP szimbólumokkal jelölt termékek és csomagolások** (számozás: 20 – hullámpapír, 21 – sima karton, 22 – papír)
- **papír, folyóiratok, újságok, füzetek, irodai papír, szórólapok, katalógusok, képeslapok, levelek, papírtáskák**
- **karton és papírdobozok** (a térfogat minimalizálása érdekében összenyomva)
- **aprított papír iratmegsemmisítésből**
- **papírdobozok és kartondobozok** (papír ragasztószalag maradhat, műanyag eltávolítandó, ha lehetséges; a térfogat minimalizálása érdekében összenyomva)
- **műanyag ablakos borítékok** (az ablak nem akadályozza a gyűjtést)
- **kis mennyiségű fémkapoccsal összetűzött papír** (a kis mennyiségű kapocs nem akadály, de el is választható és fémhulladékként kezelhető)
- **fűszeres, leveses, pudingos stb. papírcsomagolások** (fényes és matt, más anyaggal kombinált is lehet, feltéve, hogy a papír az uralkodó összetevő)
- **egyszer használatos papírpohár kávéhoz** (feltéve, hogy a belső felületi bevonattal ellátott papír az uralkodó összetevő – lásd az infografikát és a „PAP (21, 22)” jelzést); (ha a poháron „PLA (7, BIO)” szerepel -> IPARI KOMPOSZTÁLÓ vagy VEGYES HULLADÉK; ha „PP”, „PET” vagy más szerepel -> MŰANYAG; a műanyag fedél -> MŰANYAG; figyelem: „PLA” nem helyezhető a műanyag gyűjtőedénybe)
- **toalettpapír- és konyhai papírtörölő-gurigák**
- **tojástartók** -> alternatív felhasználás (piacra visszavitel) vagy KOMPOSZT
- **természetes alapanyagú dezodorok papírcsomagolása** (akkor is, ha zsíros volt, mivel ezek természetes zsírok: viasz, kókuszolaj stb.; a maradék tartalom -> VEGYES HULLADÉK)

Nem tartozik ide:

- **könyvek** -> kölcsönzés/adományozás/eladás: pl. BOLHAPIAC, SZOMSZÉDI CSEREBERE, KÖNYVTÁR, ANTIKVÁRIUM, KÖNYVCSERE ZÓNA stb.; tankönyveket iskolai gyűjtésre leadni; használhatatlan könyvek -> HULLADÉKUDVAR
- **komposztálható „papír”** (pl. cukornádból) – károsíthatja az újrahasznosítást -> KOMPOSZT vagy VEGYES HULLADÉK
- **nedves papír** (mert hajlamos a penészedésre) -> KOMPOSZT vagy KANDALLÓ, vagy VEGYES HULLADÉK, vagy hagyja megszáradni, ha nem penészes -> PAPÍRGYŰJTÉS
- **zsíros és szennyezett papír** -> VEGYES HULLADÉK vagy KANDALLÓ
- **önmásoló papír** -> VEGYES HULLADÉK
- **viaszos papír** (ajándékpapír, ajándéktáskák stb.) -> VEGYES HULLADÉK
- **aszfaltos és kátrányos papír** -> HULLADÉKUDVAR
- **termopapír** (például nyugtákhoz használt papír, sima felületű, az írás gyakran elhalványul; körömmel megkarcolva ceruzanyomra emlékeztető karcolás marad) -> VEGYES HULLADÉK

Nem tartozik ide

- **használt, zsíros vagy szennyezett papírsebkendők és szalvéták** -> KOMPOSZT (kivéve, ha zsíros) vagy KANDALLÓ, vagy VEGYES HULLADÉK
- **polisztirol** -> MŰANYAG (ha tiszta) vagy VEGYES HULLADÉK (ha szennyezett), a legideálisabb azonban újrahasznosítás céljából leadni a HULLADÉKUDVARBA
- **italos karton** = **kartonalapú kompozit csomagolás** (régiben többretegű kombinált kartonalapú anyag, rövidítve VKM) -> lásd az ITALOS KARTONOK szekciót
- **alufólia** -> lásd a FÉMEK szekciót
- **menstruációs betétek, tamponok, pelenkák** (karton és műanyag kompozitok + erősen szennyezettek), **maszkok és légzőkészülékek** -> VEGYES HULLADÉK
- **műanyag, üveg, fém, biohulladék, textil stb.** -> MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ EDÉNY vagy HULLADÉKUDVAR

További infók és tippek

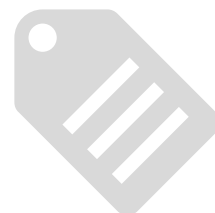
- a papír csak 5-7 alkalommal újrahasznosítható, a papírfogyasztás növekedése egyenlő a fakitermelés szükségességének növekedésével
- A szelektív hulladékgyűjtéssel pénzt takaríthatunk meg – a lakos csak a vegyes hulladék elszállításáért fizet, a szelektív hulladék elszállítása ingyenes, mert azt a csomagolóanyagok és nem csomagolóanyag termékek gyártói és forgalmazói finanszírozzák.
- a tojástartókat visszavihetjük a piacra, ahol újra felhasználják őket, vagy játékok készítéséhez is használhatók
- a vécépapír-gurigák játékhöz, tüzeléshez vagy komposztáláshoz is használhatók
- papírsebkendők/konyhai papírtörölk/asztalterítők helyett használjunk pamutból készült darabokat, amelyeket mosás után többször felhasználhatunk
- vigyünk magunkkal pamut törölközőt, hogy nyilvános mosdókban ne kelljen papírtörölköt használni (ez Japánban általános gyakorlat), vagy hagyjuk a kezünket a levegőn megszáradni
- 100%-ban újrahasznosított, fehérítetlen vécépapírt vásároljunk, amely 1 darabos papírcsomagolásban vagy csomagolás nélkül kapható – ezek nagyobb áruházakban is beszerezhetők (a fehérített, illatosított vécépapírok nem mindig újrahasznosítottak, a fehérítés során vegyszereket használnak, amelyek szennyezik a környezetet, az illatanyagok pedig károsak lehetnek az egészségre)
- nyomtatáskor kétoldalas nyomtatást alkalmazzunk 100%-ban újrahasznosított papírra, de ha nem szükséges, ne nyomtassunk – a törvény szerint például az elektronikus számlákat elektronikusan is archiválhatjuk (100%-ban újrahasznosított papír irodaszer boltokban kapható)
- a „firkálós” papírokat félretelhetjük, és később felhasználhatjuk jegyzetelésre
- a bevásárlólistákat írjuk meg mobiltelefonon (vannak szinkronizáló alkalmazások, pl. Remeber the Milk, Evernote stb.)
- a recepteket elektronikusan írjuk (pl. az Evernote széles szűrési lehetőségeket kínál)
- a postaládára ragasszunk matricát „Reklámanyagot ne dobjanak be” felirattal (általában működik)
- egyes újságok és folyóiratok olvasására elektronikusan is van lehetőség
- korlátozzuk a fizikai könyvek vásárlását, használjunk E-olvasót (csak olyan könyveket vegyünk, amelyek igazán megérik, lehetőleg bolhapiacról vagy antikváriumból), vagy kölcsönözzünk könyvtárból
- feleslegessé vált könyveinket ajánljuk fel könyvtárak, antikváriumok részére, vagy bizonyos akciókra
- a csomagolások kartondobozait őrizzük meg későbbi felhasználásra

További infók és tippek

- a felaprított papírokat használjuk csomagolásakor töltőanyagként (a polisztirol golyók vagy más felfújó műanyagok helyett)
- ajándécsomagolásnál részesítsük előnyben az újrahasznosított papírt, vagy használjunk például kis párnahuzatot stb. (kreatív ötletekért nézzünk körül az interneten), vagy ajándékozzunk élményeket csomagolás nélkül
- használjunk mosható pelenkákat
- használjunk menstruációs csészét vagy mosható betéteket (pl. prijemneveci.sk stb.)
- online vásárláskor részesítsük előnyben az ökocsomagolást használó üzleteket (papírzacskók, töltőanyagok – pl. bezodpadu.sk, bezobalovo.sk, dobrozruti.sk, zemito.sk, uvazky.sk stb.)
- Az egyszerűbb szelektálás érdekében kövessük a „domináns összetevő” szabályt (vagyis a mennyiség több mint 50%-a): a szelektív hulladékgyűjtésbe helyezzük azokat a papír vagy kompozit csomagolásokat/termékeket, amelyekben a papír aránya meghaladja az 50%-ot. Bár az újrahasznosíthatóság szempontjából ezek továbbra is problémás anyagok (ezért továbbra is jobb előnyben részesíteni az egyszerű, könnyen újrahasznosítható anyagokat), a technológiák folyamatos fejlődésének köszönhetően ezeknek az anyagoknak az újrahasznosítási potenciálja napról napra növekszik... Ezzel együtt a közeljövőben nő annak a valószínűsége, hogy a jelenleg nem újrahasznosítható anyagok a szelektív hulladékgyűjtő edényekből energetikai hasznosításra kerülnek a lerakatok helyett (= kisebb rossz)

A világon kitermelt famennyiségnek majdnem felét (42%) használják fel a papírgyártásban.

1 tonna papír újrahasznosítása körülbelül 2 580 liter olajat, 26 500 liter vizet és 17 fát takarít meg.

Üveg

Az üveghulladékot a zöld gyűjtőedényekbe helyezzük.

Ide tartozik:

- **Termékek és csomagolások, amelyeket a GL szimbólumok jelölnek** (70 – átlátszó, 71 – zöld, 72 – barna üveg).
- **Átlátszó, zöld és barna üveg** (üres, tartalommaradványoktól és vegyi szennyeződésektől mentes) – a címkéket és kupakokat nem szükséges eltávolítani, mert az újrahasznosítás során vagy elválasztják, vagy az üveg olvasztása során elégetik.
- **Üvegpalackok, üvegpoharak, üvegvázák, üvegcsomagolások** (kozmetikumok, parfümök, kávé vagy ízesítők csomagolása – a kupakokat rajta lehet hagyni, mert az újrahasznosítás során mágneses és nem mágneses szeparációval eltávolítják).
- **Ablaküveg darabok, üvegszilánkok.**
- **Üveg körömrészelő** (törött).
- **Zsíros üvegpalackok konyhai olajtól** (nem szükséges elmosni; az olaj vízbe jutva problémát okoz a szennyvíztisztításnál, valamint a csatornarendszer számára is probléma. A főzésből származó felesleges olajat szítán keresztül műanyag palackba gyűjtjük, majd újrahasznosításra a GYŰJTŐHELYRE visszük – lásd „Étolajok és zsírok” szekciót. Az olajos/ zsíros serpenyőt papírral töröljük ki és a papírt a VEGYES HULLADÉKBA tesszük).

Nem tartozik ide:

- **Tükör** (a vékony, leválaszthatatlan fémbevonat miatt) → VEGYES HULLADÉK vagy GYŰJTŐUDVAR (nagyobb mennyiség esetén).
- **Biztonsági üveg, autóüveg** (különleges adalékokat tartalmaz, amelyek lehetővé teszik, hogy apró, nem éles és nem veszélyes darabokra törjön) → VEGYES HULLADÉK vagy GYŰJTŐUDVAR (nagyobb mennyiség esetén).
- **Huzalos üveg** → GYŰJTŐUDVAR.
- **Ragasztott üveg** → GYŰJTŐUDVAR.
- **Plexiüveg** → GYŰJTŐUDVAR.
- **Technikai üveg** → GYŰJTŐUDVAR.
- **Vegyi anyagokat tartalmazó üveg** (pl. lakkok, motorolajok, hígítók) → GYŰJTŐUDVAR.
- **Ablak- és ajtóüveg nagyobb mennyiségben** → GYŰJTŐUDVAR.
- **Kerámia, porcelán, csempe** → VEGYES HULLADÉK VAGY GYŰJTŐUDVAR (nagyobb mennyiség esetén).
- **TV-képernyők, monitorok** → VISSZAGYŰJTŐ HELYEK, GYŰJTŐUDVAR vagy ELEKTRONIKAI ÜZLETEK.
- **Aranyozott, fémborított üveg** → VEGYES HULLADÉK vagy GYŰJTŐUDVAR (nagyobb mennyiség esetén).
- **Boroszilikát üveg** (sütőtálak, bizonyos palackok), **hőálló üveg** (magasabb olvadáspont) → GYÁRTÓHOZ VISSZA vagy GYŰJTŐUDVAR.
- **Izzók** → VEGYES HULLADÉK vagy GYŰJTŐUDVAR (nagyobb mennyiség esetén).
- **Fénycsőek, LED-ek, halogének** → VISSZAGYŰJTŐ HELYEK (pl. lámpaüzletek) vagy GYŰJTŐUDVAR.
- **Betétes, visszaváltható üvegek és csomagolások** → VISSZA AZ ÜZLETBE.
- **Műanyag, fém, papír, italos kartonok, biohulladék, textil stb.** → MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ EDÉNY vagy GYŰJTŐUDVAR

További infók és tippek

- Az üveg a természetben körülbelül 4000 év alatt bomlana le, de nem annyira veszélyes a környezetre, mint a bomló műanyag.
- A szelektív hulladékgyűjtéssel pénzt takaríthatunk meg – a lakos csak a vegyes hulladék elszállításáért fizet, a szelektív hulladék elszállítása ingyenes, mert azt a csomagolóanyagok és nem csomagolóanyag termékek gyártói és forgalmazói finanszírozzák.
- Italokat (sör, ásványvíz, tej stb.) visszaváltható palackban vásároljunk, és azokat adjuk le újrafelhasználásra (így elkerülhetjük az újrahasonosítás szükségességét).
- Tejet tejadagoló automatákból (tejautomatákból) töltsünk, vagy farmokról szerezzünk be.
- Szörpöket, sört, bort, étolajat saját palackba töltsünk/utántöltsünk.
- Az olivás, befőttés, mézes és egyéb üvegedényeket használjuk újra, vagy ajándékozzuk el piaci árusoknak, ismerősöknek befőzésre vagy más célokra.
- Kérdezzük meg a szlovák gyártókat és forgalmazókat, hogy visszavészik-e az üvegedényeket további felhasználásra (például egyes gyertyák üvegtartóit vissza lehet adni újratöltésre, kozmetikai üvegeket, mézes üvegeket pedig méhészeknek – egyre több lehetőség áll rendelkezésre).

Az újrahasonosított üveg a gyártási folyamatban alacsonyabb hőmérsékleten olvasztható, mint az elsődleges anyagokból készült üveg, így 25-30%-kal kevesebb energiát fogyaszt.

Az üveg újrahasonosításával a légszennyezés körülbelül 20%-kal, a vízszennyezés pedig 50%-kal csökkenthető az elsődleges üvegyártáshoz képest.

Az üveg végtelenszer újrahasonosítható.

Italpalackok és - dobozok visszaváltása

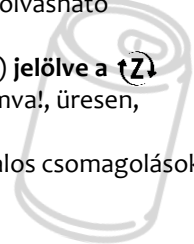
A betétdíjas palackokat és dobozokat kijelölt visszaváltó helyeken, gyűjtőautomatákban vagy kézi gyűjtés esetén az üzlet pénztáránál adjuk le.

Ide tartozik:

- **Betétdíjas műanyag italos palackok** (üdítők, vizek, sörök, borok, tejszentes kávék) **jelölve a szimbólummal és BETÉTDÍJAS szöveggel** (nem összenyomva!, üresen, eredeti csavaros kupakkal lezárva, olvasható vonalkóddal).
- **Betétdíjas italos fémdobozok** (üdítők, vizek, sörök, borok) **jelölve a szimbólummal és BETÉTDÍJAS szöveggel** (nem összenyomva!, üresen, olvasható vonalkóddal).
- A betétdíjas rendszerbe 0,1 és 3 liter közötti (beleértve) italos csomagolások tartoznak.

FIGYELEM!

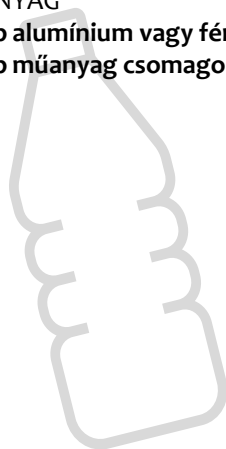
A betétdíjas italcsomagolásokat a gyűjtőautomatákba a következő módon kell elhelyezni:

- NEM LAPÍTVÁ, NEM ÖSSZENYOMVA
- MARADÉK FOLYADÉK NÉLKÜL
- OLVASHATÓ EAN KÓDDAL (vonalkód)
- ajánlott eredeti kupakkal lezárva leadni

Nem tartozik ide:

- **Műanyag palackok és italos dobozok, amelyek nem rendelkeznek a szimbólummal és BETÉTDÍJAS szöveggel** (régí, nem regisztrált, külföldről származó, címke nélküli, tehát EAN-kód és jelölés nélküli). -> MŰANYAG
- **Műanyag palackok és italdobozok állati vagy növényi eredetű tej, tejszentes, valamint tejes kávék számára.** -> MŰANYAG
- **Műanyag palackok és italdobozok olyan élelmiszerekhez, amelyek nem közvetlen fogyasztásra vagy szomjoltásra szolgálnak** – például szörpök, olajok, ecetek, valamint 15%-nál magasabb alkoholtartalmú szeszes italok. -> MŰANYAG
- **Egyéb alumínium vagy fém csomagolások.** -> MŰANYAG
- **Egyéb műanyag csomagolások.** -> MŰANYAG

További infók és tippek

- A betétdíjas italcsomagolásokat a vonalkód (EAN) közelében elhelyezett jelölés és a „ZÁLOHOVANÉ” felirat jelzi.
- Ital vásárlásakor a fogyasztó az ital árán felül a csomagolás betétdíját is megfizeti, amely műanyag palackok és dobozok esetében egyaránt 0,15 €.
- A betétdíjat visszakapjuk minden visszaváltott, olvasható EAN-kóddal rendelkező csomagolásért, ezért fontos, hogy a visszaváltható csomagolásokat ne lapítsuk össze, és ne távolítsuk el róluk a címkéket.
- A betétdíjas rendszert minden 300 m²-nél nagyobb eladóterű üzletben kötelező bevezetni, a kisebb boltokban a rendszer alkalmazása önkéntes.
- Szlovákia vállalta, hogy a jelenlegi italcsomagolás-gyűjtési arányt 60%-ról 90%-ra növeli 2025-ig – a betétdíjas rendszert Szlovákiában 2022. január 1-jén vezették be.
- A betétdíjas rendszer lehetőséget biztosít arra, hogy több, magasabb minőségű anyagot gyűjtsünk újrahasznosításra, így újra felhasználhatók, valamint jelentősen csökkenthetjük a városokban, falvakban és a természetben eldobált betétdíjas csomagolások mennyiségét, kímélve ezzel a környezetet és az erőforrásokat.
- További információkat a betétdíjas rendszerről a www.slovenskozalohuje.sk weboldalon talál.
- Ha a betétdíjas csomagolást a szelektív hulladékgyűjtőbe dobja, elveszíti a betétdíjat. Hulladékszelektálás szempontjából ez nem hiba, de elvesz a lehetőség, hogy ugyanazt a csomagolást kevesebb energiafelhasználással állítsuk elő. A betétdíjas csomagolásokat (palackokat és dobozokat) ezért érdemes visszaváltani, és minimálisra csökkenteni azok szelektív hulladékgyűjtőbe kerülését.

FIGYELEM! A szelektív hulladékgyűjtő tartályokba helyezett csomagolásokat azonban továbbra is összelapítva kell elhelyezni!

A környezetvédelmi minisztérium adatai szerint Szlovákiában évente körülbelül egymilliárd PET-palackot és 350 millió italos dobozt értékesítenek.

A betétdíjas rendszer célja, hogy megakadályozza a műanyag palackok és dobozok természetben való szétszóródását.

Azokban az országokban, ahol a betétdíjas rendszert bevezették, 95%-kal csökkent az eldobált italcsomagolások mennyisége.

Műanyagok

A műanyag hulladékot a kombinált gyűjtés részeként, a fémcsomagolásokkal és italos kartonokkal együtt, a sárga gyűjtőedényekbe helyezzük.

Ide tartozik:

- **Termékek és csomagolások, amelyek a következő szimbólumokkal vannak ellátva:** PET (1), HDPE (2), PVC (3), LDPE (4), PP (5), PS (6), Egyéb (gyakran 7, 7/O, 7/Other)
- **Műanyag italos palackok zálogszimbólum (Z) nélkül, vagy sérült, hibás csomagolással vagy annak részével** (üres, tiszta, térfogatminimalizálással összenyomva) (további információkért lásd a „Palackok és italos dobozok záloggyűjtése” szekciót).
- **Műanyag palackok tejhez** (állati és növényi eredetű), szörpökhöz, ecethez, erős alkoholhoz és egyéb élelmiszerekhez (üres, tiszta, térfogatminimalizálással összenyomva) (további információkért lásd a „Palackok és italos dobozok záloggyűjtése” szekciót).
- **Műanyag palackok étolajhoz** (üres, tiszta, térfogatminimalizálással összenyomva), olajpalackot ne mosd ki, az olaj nem kerülhet vízbe – a használt vagy régi étolajat szűrőn keresztül öntse egy ilyen palackba, és vigye el a begyűjtőhelyekre – lásd a „Étolajok és zsírok” szekciót).
- **Műanyag csomagolások és tégelyek élelmiszerekhez** (sonka, szalámi, saláták, ketchup, mustár, joghurt, tejszín, kenhető vaj/sajt, stb.), (üres, tiszta, térfogatminimalizálás céljából összenyomva, kupakot külön le kell szedni, és külön kell elhelyezni, mivel gyakran más anyagból készül, és másfajta újrahasznosítást igényel).
- **Polisztirol tányérok** (zöldségekhez/gyümölcsökhöz, nem átszívódott) (FIGYELEM! Kivételt képeznek a polisztirol tányérok pl. húshoz, húskészítményekhez, mivel a zsír és a lé bekerült a műanyag szerkezetébe, és ez lehetlenné teszi az újrahasznosítást, még alapos mosás segít, az átitatott alapú tányér pedig -> VEGYES HULLADÉK-ba kerül).
- **Műanyag ételtároló edények** (fedeles vagy fedél nélküli dobozok, éttermekből, gyorséttermekből, stb., ételmaradék nélkül) (FIGYELEM! Kivételt képeznek a szennyezett/nedves ételmaradékkal átitatott termodobozok -> VEGYES HULLADÉK).
- **Műanyag poharak italokra** (beleértve a fedelüket és kupakjaikat)
- **Fóliák** (légbuborékos, fóliás, stb.).
- **Műanyag zacskók, táskák és mikrotén tasakok** (maradék nélkül, nyugodtan a nedvesek is, elszíneződtek), (FIGYELEM! Ha zsíros, biológiai szennyeződésekkel, olajfestékkel vagy acetonnal, kutyapiszokkal szennyezett -> VEGYES HULLADÉK).
- **Műanyag gyógyszer-csomagolások** (gyógyszerek nélkül) – ha gyógyszert tartalmaz -> patikába.
- **Műanyag csomagolások mosószerekre és tisztítószerekre** (üresen, térfogatminimalizálás céljából összenyomva), (ablaktisztító, padlótisztító, WC tisztítószerek csomagolásai, használt WC blokkok csomagolásai, nedves törölkendő-csomagolások – használt törölkendők -> VEGYES HULLADÉK).
- **Csomagolás polisztirolból** (csak tiszta, nem szennyezett, pl. étellel) – nagy mennyiség esetén, pl. elektronikai termékek csomagolópolisztirolja -> GYŰJTŐUDVAR, ne tömjük tele a gyűjtőedényeket.
- **Műanyag futárborítékok.**

Ide tartozik:

- **Nem csomagolási műanyag termékek** – pl. vödörök, tálak, ruhafogas, virágcserepek, háztartási kellékek, mint söprű vagy edénycsepegtető, bankkártyák és hűségkártyák – (a chipet levágva -> a VEGYES HULLADÉK-ba kerül).
- **Fogkrémes tubusok** (beleértve azokat is, amelyek fémből készült kupakkal vannak kombinálva) – tartalmuk alapos elhasználása után. (Ha a tubusban lejárt fogkrém található, azt a tubusból ki kell nyomni és -> VEGYES HULLADÉK-ba helyezni.)
- **Fogkefék** – kivéve azokat, amelyeket a gyártó visszavesz – ezeket a gyártó által megjelölt helyre vagy az üzletbe kell visszavinni, például a Curaprox fogkefét (ezekből szelektív hulladékgyűjtő edényeket készítenek iskolák számára).
- **Műanyag kozmetikai csomagolások** (üresen, lehetőleg összepréselve a térfogat minimalizálása érdekében). (Ha nagy mennyiségű fel nem használt tartalom van bennük, az eredeti csomagolásban -> HULLADÉKUDVAR-ba kell vinni.) (Az üres csomagolásokat nem szükséges elmosni, de kis mennyiségű, fel nem használt tartalmukat papírtörülőbe távolítsuk el -> VEGYES HULLADÉK; FIGYELEM! Különböző kozmetikumok vagy más tisztítószeres tartalmát ne keverjük össze
 - **Dezodorok/izzadásgátlók csomagolásai**
 - **Permetek levehető műanyag kupakkal és fém testtel** (szét kell választani, a fémtest külön -> MŰANYAG-ba kerül).
 - **Permetek (spray) nem levehető műanyag kupakkal és fém testtel**
 - **Kinyomós, műanyag kupakkal és műanyag testtel** (fel nem használt tartalom -> VEGYES HULLADÉK)
 - **Golyós dezodorok, műanyag kupakkal és üveg testtel** (szét kell választani, az üvegtartály -> ÜVEG-be kerül).
 - **Tusfürdő, sampon, balzsam, arclemosó, stb. csomagolásai**
 - **Testápoló tej, testolaj, krém, stb. csomagolásai**
 - **Alapozó, rúzs, ajakbalzsam, púder, szemhéjfesték paletták, szempillaspirál csomagolásai**
 - **Kozmetikumok műanyag adagolói vagy kupakjai üveg vagy fém testtel** (a test -> ÜVEG/MŰANYAG-ba kerül).
- **Műanyag csomagolások** (zacskók) fűszerek, édességek, chips, állateledel, szójaszósz, öntet, hagyományos vaj, margarin, brindza vagy élesztő csomagolásai, stb. – gyakran „C/fő összetevő” jelöléssel (tisztán, kiürítve, lehetnek más anyagokkal kombinálva is, ha a műanyag a fő összetevő).
- **Egyszer használatos műanyag pohár kávéhoz** (feltéve, hogy a műanyag a fő összetevő – nézd meg az infografikát a poháron, és a „PP”, „PET” vagy más jelölést); (ha a poháron „PLA (7, BIO)” van feltüntetve -> IPARI KOMPOSZTÁLÓBA vagy VEGYES HULLADÉK; ha „PAP” -> PAPÍR; műanyag kupak -> MŰANYAG; FIGYELEM! a „PLA” nem helyezhető a műanyaggyűjtő edénybe).
- **Felfújható karúszók, gyermek úszógumik, kis műanyag gyermekmedencék, felfújható vízbe való állatkák** (PVC, PE anyagból).

További információkért lásd az ITALOS KARTONOK és FÉMEK szekciókat.

Nem tartozik ide:

- **Műanyag palackok** (és más egyszer használatos italcsomagolások) zálogos jelöléssel ellátva (Z) (üresen, tisztán, összenyomás nélkül) -> visszaváltás a GYŰJTŐHELYEN (lásd a „Palackok és italos dobozok záloggyűjtése” szekciót).
- **Vegyí anyagokkal szennyezett műanyagok** (autólakkok, faipari lakkok, motorolajok, hígítók, festékek stb.) -> HULLADÉKUDVAR.
- **Ételmaradékkal, biológiai hulladékkal szennyezett műanyag csomagolások** (pl. éttermi termodobozok, hús és hústermékek polisztirol tálcái) -> VEGYES HULLADÉK.
- **Műanyag/papír/alumínium tasakok fűszerek, állateledel stb. esetében** (az eredeti tartalommal szennyezettek) -> VEGYES HULLADÉK.

Nem tartozik ide:

- **Komposztálható/biológiailag lebomló „műanyag”,** bioműanyag (biomasszából, nem kőolajból készült), PLA, celofán (cellulóz alapú átlátszó fólia) -> KOMPOSZTÁLÓ vagy VEGYES HULLADÉK.
- **Gumi, kábelek, tömlők, szivacs, plexi, autóalkatrészek műanyagból, redőnyök, kombinált anyagú medencék, építési fóliák – kis mennyiség -> VEGYES HULLADÉK, nagy mennyiség -> HULLADÉKUDVAR.**
- **Gumi- vagy latexkesztyűk -> VEGYES HULLADÉK.**
- **Használt műanyag WC kefe -> KEVERT HULLADÉK** (ha például a műanyag fogantyú nem választható el a kefétől), (ha a fogantyú műanyag, akkor a fogantyú -> MŰANYAG és a kefe -> KEVERT HULLADÉK)
- **Padlóburkolatok, műanyag ablakok -> GYŰJTŐUDVAR**
- **Tévéképernyők, monitorok, elektronikus részeket tartalmazó játékok -> VISSZAVÉTELI HELYEK vagy GYŰJTŐUDVAR** • VHS kazetták -> GYŰJTŐUDVAR
- **Műanyagok más anyagokkal keverve** (pl. játékok, textilek, cipők, táskák, művirágok...) -> lásd TEXTÍLIÁK szekció, egyéb -> KEVERT HULLADÉK
- **A körömlakkos műanyag csomagolás** (ha körülült -> KEVERT HULLADÉK, de ha a csomagolás lakkot tartalmaz, eredeti csomagolásban -> GYŰJTŐUDVAR)
- **Üveg, papír, biológiai hulladék, textil,... -> MEGFELELŐ EDÉNY A SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉSHEZ** vagy GYŰJTŐUDVAR

PLUSZ nézd meg az ITALOS KARTONOK és FÉMEK szekciókat

További infók és tippek

- 2022. január 1-jétől Szlovákiában bevezették az italos műanyag palackok betétdíját (nem összenyomott állapotban), ezért célszerű minimalizálni ezek elhelyezését a szelektív gyűjtésbe – lásd a „Palackok és italos dobozok betétdíja” szekciót. Ha azonban semmilyen körülmények között nem tudja visszavinni a palackot a visszavételi pontra, akkor a hasznosíthatóság szempontjából még mindig helyes a szelektív gyűjtőedénybe helyezni (ide összenyomva).
- A szelektív gyűjtés egyszerűsítése érdekében kövesse a „domináns összetevő” szabályt (azaz a tömeg több mint 50%-a): azokat a műanyag, illetve kompozit csomagolásokat/termékeket helyezze a szelektív hulladékgyűjtőbe, amelyekben a műanyag a domináns összetevő („50%-nál több”) – bár a hasznosíthatóság szempontjából még mindig problémás anyagok (ezért jobb továbbra is az egyrétegű, könnyen újrahasznosítható anyagokat részesíteni előnyben), azonban mivel a technológia folyamatosan fejlődik, minden nap nő ezen anyagok újrahasznosításának lehetősége... Emellett a közeljövőben nagyobb eséllyel kerülnek az eddig nem újrahasznosítható anyagok a szelektív gyűjtőedényekből energetikai hasznosításra a személerakók helyett (= kevesebb szennyezés).
- A műanyagok csak korlátozottan újrahasznosíthatók. A természetben 100-1000 évig bomlanak le.
- Az eldobható műanyag termékek nagy problémát jelentenek – a műanyagok önmagukban nem rosszak, és nem rendelkeznek kizárólag rossz tulajdonságokkal, a probléma az, ahogyan az emberek kezelik őket.
- El kell kerülni az egyszer használatos termékek (például a „partitányérok”, akár műanyagból, akár alternatív műanyaghelyettesítő anyagokból) használatát.
- Ne vásároljon felesleges dolgokat, csak azt, amire valóban szüksége van.
- A „Többi” kategóriát (azaz a 7-es számot a reciklási háromszögben) érdemes elkerülni, mivel ezek nehezebben újrahasznosítható típusúak, vagy gyakran többféle műanyag vagy anyag keverékéből készülnek, ami a terméket nem újrahasznosíthatóvá teszi.

További infók és tippek

- Vásárláskor mindig vigyen magával újrahasználható (pl. vászon, textil) táskát, kenyérfóliát, gyümölcs- és zöldség-hálókat, zacskókat, dobozokat vagy edényeket száraz élelmiszerekhez (nagyszerű választék található például a prijemneveci.sk, zemito.sk weboldalakon).
- Még nem tervezett vásárlás esetére is vigyen magával legalább egy táskát, egy zacskót, vagy egy dobozt.
- Online vásárlásoknál részesítse előnyben az öko-csomagolást (papírczacskók, kitöltők – például a bezodpadu.sk, bezobalovo.sk, dobrozruti.sk, zemito.sk, uvazky.sk oldalakon).
- Vigyen magával saját vízpalackot, vagy (rozsdamentes acél vagy üveg) termoszbögrét teához, kávéhoz.
- Vigyen magával saját étkezészetet (ha piacon étkezik), vagy evőpálcikákat (ha ázsiai étteremben étkezik), esetleg komposztálható kemping „kanál-villát” (spork).
- Vigyen magával saját rozsdamentes acél vagy üveg szívószálat (léteznek hozzá kefék is), és az üzletekben kérje, hogy italát szívószál nélkül szolgálják fel (például a prijemneveci.sk, zemito.sk oldalakon).
- A műanyag mosogatószivacsok és törölkendők helyett használjon komposztálható természetes szivacsokat (például luffa-luffa otthon is termesztethető, vagy megvásárolható például a prijemneveci.sk oldalon), vagy legalábbis újrahasznosított anyagokból készült szivacsokat és pamut törölkendőket, amelyek moshatóak.
- A műanyag fólia helyett, amely az ételek tárolására szolgál, használjon természetes textíliákból (például pamutból, lenből, kenderből) készült zacskókat, dobozokat, edényt fedővel vagy tányérral, esetleg vásároljon/vagy készítsen viaszolt szöveteket (pamut anyag + természetes méhviasz)
- Részesítse előnyben a
 - csomagolás nélküli,
 - üveg vagy fém csomagolású termékeket (a fémek és üvegek végtelen alkalommal újrahasznosíthatóak),
 - papírcsomagolású termékeket (ideális esetben újrahasznosított papírból, de figyelembe kell venni, hogy a papírt csak 5-7 alkalommal lehet újrahasznosítani, és az erdőket vágjuk ki a papírgyártáshoz),
 - komposztálható bioplasztikokból készült csomagolású termékeket (pl. cukornád, kukoricakemikáliák, PLA, stb., amelyeken szerepel, hogy komposztálhatók – „home compostable”; de ügyelni kell a megfelelő komposztálásra)
 - Egyrétegű, egyféle műanyagokat használni, és ha lehetséges, kerülni azokat a csomagolásokat, amelyek többféle műanyagból vagy más anyagok keverékéből készülnek (ezek az úgynevezett kompozitok).
 - A kisebb rossz érdekében újrahasznosított műanyagból készült csomagolást használni, vagy jól újrahasznosítható műanyagból készült csomagolást (ha lehetséges, kerülni kell a „C/domináns összetevő” (pl. C/LDPE) vagy a „7-es” számot (7/O, 7/Others) tartalmazó termékeket, és ügyelni kell a helyes szelektív gyűjtésre).
- A drogériai termékeket (mosószerek, tisztítószerek, stb.) saját csomagolásba tölteni, vagy házi készítésű, természetes termékeket használni.
- A műanyag csomagolású folyékony szappanok, samponok és balzsamok helyett használjon természetes, csomagolás nélküli vagy újrahasznosított papírcsomagolású termékeket, vagy természetes folyékony szappanokat üveg csomagolásban (ideális esetben visszaválthatókat), lehetőleg szlovák gyártóktól, vagy töltsé őket saját edényekbe.
- A kozmetikumokat természetes anyagokból választani, üvegből, fémből vagy bambuszból készült csomagolásban, cserélhető tartalommal, vagy otthon készíteni.

További infók és tippek

- A műanyag csomagolású arckrémek és testápolók helyett használjon üvegbe csomagolt olajokat vagy olajkeverékeket, vagy növényi olajokból és vajakból készített szilárd masszázskockákat.
- A műanyag fogkefék felcserélhetők komposztálható fogkefékre (Curanatura, Ecoheart), vagy visszaváltható műanyagokra, amelyek használat után visszaadhatók a gyűjtőhelyekre.
- El kell kerülni a teflon serpenyőket – kitűnő és tartós alternatívák például az öntöttvas serpenyők, vagy kerámia aljú edények (bőséges választék található például a prijemneveci.sk oldalon).
- Előnyben részesíteni az üveges italokat (ideális esetben visszaváltható palackokban), ha muszáj, akkor egyféle műanyag csomagolású termékeket (ezek könnyebben újrahasznosíthatók, mint a karton alapú italos csomagolások, amelyek papírból, műanyagból és esetleg alumíniumból készülnek), a legjobb azonban, ha saját csomagolásba tölti őket (csapvíz, szörpök, tej, sör, stb.).
- Vitaminkiegészítők vásárlásakor előnyben részesíteni az egyféle anyagból készült csomagolásokat (ne a kompozit anyagokat, amelyeket nem lehet újrahasznosítani).
- A szelektív hulladékgyűjtéssel pénzt takaríthatunk meg – a lakos csak a vegyes hulladék elszállításáért fizet, a szelektív hulladék elszállítása ingyenes, mert azt a csomagolóanyagok és nem csomagolóanyag termékek gyártói és forgalmazói finanszírozzák.
- Extra tipp: Hozzon magával egy zacskót a lehetséges szemét összeszedésére az utcán. 😊

A műanyagok 50% -a csak egyszer használatos, használat után eldobjuk.

A műanyag hulladék miatt évente körülbelül 1 millió tengeri madár és 100 000 tengeri emlős pusztul el.

Az Északi-Csendes-óceán közepén található egy sziget, a „Nagy Csendes-óceáni szemétsziget”. Ez a „sziget” Franciaország, Németország és Spanyolország egyesített területével megegyező nagyságú, és túlnyomórészt műanyagból tevődik össze.

Italos kartonok

Az italos kartonokat a kombinált hulladékgyűjtés keretében a műanyagokkal és fémekkel együtt a **sárga** gyűjtőedényekbe helyezzük.

Ide tartozik:

- **Italos kartonok karton alapú összetett anyagokból***, amelyek a következő szimbólumokkal vannak jelölve: C/PAP (szám: 81, 84).
- **Tejtermékek csomagolása** (tej, tartós habtejcsín, stb.), **gyümölcslevek, bor és más italok, valamint élelmiszerek csomagolása** (kiürítve, minimális térfogatra összelapítva, tisztán és műanyag kupakkal lezárva).

TOVÁBBÁ lásd: MŰANYAGOK és FÉMEK szekciók.

* **Hivatalos megnevezés: karton alapú összetett csomagolóanyagok** (korábbi elnevezés: többrétegű kombinált anyagok – VKM, köznyelvben: tetrapak).

Nem tartozik ide:

- **Szennyezett italos kartonok vagy maradékot tartalmazó italos kartonok** -> tisztítsa meg, ürítse ki -> MŰANYAGOK, ha a szennyeződés eltávolíthatatlan -> KEVERT HULLADÉK.
- **Veszélyes anyagokkal szennyezett csomagolások** (festékek, benzin, ragasztó, olajok vagy spray-k) -> GYŰJTŐUDVAR.
- **Más összetett anyagok, amelyekben a papír az uralkodó alkotóelem** -> PAPÍR.
- **Üveg, papír, biohulladék, textil, stb.** -> MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ EDÉNY vagy GYŰJTŐUDVAR.
- Annak ellenére, hogy az italos kartonok nagy része papírból készül, jogilag tilos a papírral együtt gyűjtőedénybe (konténer, zsák) dobni.
- TOVÁBBÁ lásd: MŰANYAGOK és FÉMEK szekciók.

További infók és tippek

- A szelektív hulladékgyűjtéssel pénzt takaríthat meg – a lakosok csak a kevert hulladék elszállításáért fizetnek, a szelektíven gyűjtött hulladék elszállítása ingyenes, mivel azt a csomagolóanyagok és nem csomagoló anyagok gyártói és importőrei finanszírozzák.
- Vásároljon tejet tejautomatából, saját edénybe töltve, vagy üveges (ideális esetben visszaváltható) kiszerelésben.
- Vásároljon savanyított tejtermékeket üvegben, vagy készítse el saját maga.
- Keressen üveges gyümölcsleveket, facsartassa ki magának saját edénybe, vagy válasszon házi szörpöt.
- TOVÁBBÁ lásd: MŰANYAGOK és FÉMEK szekciók.

Fémek

A fém csomagolásokat a kombinált hulladékgyűjtés keretében a műanyagokkal és italos kartonokkal együtt a **sárga** gyűjtőedényekbe helyezzük.

Ide tartozik:

- **Fém csomagolások a következő szimbólumokkal jelölve:** FE (40 – acél), ALU (41 – alumínium).
- **Nem mágneses fémek** (alumínium):
 - **Vékonyfalú alumínium** (csokoládék csomagolása, kompótok, joghurtok és más tejtermékek alumíniumfedelei, vékony alumínium csomagolások pástétomokhoz stb.).
 - **Alufólia** (csomagolásra, főzéshez/sütéshez használt, de maradékok nélküli és ételmaradványoktól mentes).
- **Mágneses fémek** (vas):
 - **Konzervdobozok ételmaradék nélkül** – az olajat szűrőn keresztül öntsük műanyag palackba, és vigyük el a GYŰJTŐHELYRE – lásd a "Használt étolaj és zsiradékok" szekciót. A zsíros konzervet papírral töröljük ki, és a papírt tegyük a KEVERT HULLADÉKBA.
 - **Fém csomagolások** (élelmiszerek, kozmetikumok, háztartási vegyszerek, spray-k stb. csomagolása), fémhordók.
 - **Fém kupakok, kompótos üvegek fedői.**
- **Alumínium és vas dobozok, amelyek nem rendelkeznek visszaváltási jelöléssel (Z), vagy amelyek sérültek** (kiürítve, térfogatcsökkentett állapotban – azaz összelapítva). (További információ: "Palackok és dobozok visszaváltása" szekció.)
- **Lágy fémzacskók** (pl. kávéhoz, bizonyos ostyákhoz stb.).
- **Fém alapú csomagolások** (pl. kiürített fogkrém-, krém- és gyógyszer tubusok) – bár ezek újrahasznosíthatósága továbbra is problémás, a technológiák fejlődnek, és remélhetőleg ezek a hiányosságok hamarosan orvosolhatók lesznek (mindig előnyösebb az egynemű anyagokból készült csomagolásokat választani).
- TOVÁBBÁ lásd: MŰANYAGOK és ITALOS KARTONOK szekciók.

Nem tartozik ide:

- **Visszaváltási jelöléssel ellátott italos dobozok** (kiürítve, összenyomás nélkül) -> visszaváltás a GYŰJTŐHELYEN (lásd: "Palackok és dobozok visszaváltása" szekció). Sérült csomagolás esetén -> SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ EDÉNYBE (összenyomva).
- **Fém csomagolások veszélyes anyagmaradványokkal** (autófestékek, fa akkók, motorolajok, hígítók stb.) -> GYŰJTŐUDVAR.
- **Akkumulátorok, elemek** -> VISSZAVÉTELI PONTOK (elemeket árusító üzletek).
- **Kis- és nagyméretű fém hulladék** (láncok, csavarok, kulcsok, edények, fém szekrények, redőnyök, fém polcok stb.) -> GYŰJTŐUDVAR.
- **Borotvapengék*** (eldobható, cserélhető fejű borotvák) -> KEVERT HULLADÉK.
- **Nem csomagolásra szolgáló fémtermékek** (edények, fémrudak, borállványok, kádák stb.) -> GYŰJTŐUDVAR vagy FÉMHULLADÉK FELVÁSÁRLÁS.
- **Üveg, papír, biohulladék, textil** stb. -> MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ EDÉNY vagy GYŰJTŐUDVAR.
- TOVÁBBÁ lásd: MŰANYAGOK és ITALOS KARTONOK szekciók.

* Borotvapengék érintkezhetnek testnedvekkel és bőrdarabokkal, továbbá nem minősülnek csomagolóanyagoknak, ezért a -> GYŰJTŐUDVARBA vagy a FÉMHULLADÉK FELVÁSÁRLÓ PONTOKRA tartoznak.

További infók és tippek

- 2022. január 1-jétől Szlovákiában bevezették a (nem összenyomott) alumínium italos dobozok visszaváltását, ezért kívánatos minimalizálni ezek szelektív hulladékgyűjtőbe helyezését – lásd a "Palackok és dobozok visszaváltása" szekciót. Ha azonban semmilyen körülmények között nincs lehetősége visszaváltani a dobozt a gyűjtőhelyen, újrahasznosítás szempontjából továbbra is elfogadható, ha összenyomott állapotban a szelektív hulladékgyűjtő edénybe helyezi.
- Minden fém, beleértve az alumíniumot is, leadhatunk a GYŰJTŐUDVARON.
- Előnyben kell részesíteni más fémeket az alumíniummal szemben, mivel annak bányászata és feldolgozása jelentős környezeti terheléssel jár.
- Az alumínium általában kiválóan újrahasznosítható (pl. italos dobozok), azonban újrahasznosítása során a vékonyfalú változatok problémásak.
- A legtöbb fém gyakorlatilag végtelenszer újrahasznosítható.
- A szelektív hulladékgyűjtéssel pénzt takaríthat meg – a lakosok csak a vegyes hulladék elszállításáért fizetnek, a szelektíven gyűjtött hulladék elszállítása ingyenes, mivel azt a csomagolóanyagok és nem csomagoló anyagok gyártói és importőrei finanszírozzák.
- TOVÁBBÁ lásd: MŰANYAGOK és ITALOS KARTONOK szekciók.

A fémek végtelenszer újrahasznosíthatók, és az üveghez hasonlóan az ismételt újrahasznosítás során sem veszítik el eredeti tulajdonságaikat.

Körülbelül 650- 700 alumínium italos doboz újrahasznosításával elkészíthető egy új kerékpár váza.

Az alumínium újrahasznosításával akár 95% energiát is megtakaríthatunk a bauxitból történő előállításához képest.

Konyhai biohulladék

A háztartásokból származó, biológiailag lebomló hulladékot a „Biológiailag lebomló konyhai hulladék” feliratú **barna** gyűjtőedényekbe, vagy zsákos gyűjtés esetén a ház elé kihelyezett zsákokba, illetve egy részét otthoni vagy közösségi **komposztálóba** is tehetjük.

Ide tartozik:

A „BIOLÓGIAILAG LEBOMLÓ KONYHAI HULLADÉK” FELIRATÚ BARNA GYŰJTŐEDÉNYBE HELYEZHETŐ:

- **Az ételek elkészítése során keletkező minden szilárd, kemény maradék, növényi és állati eredetű egyaránt.**
- **Elfogyasztatlan étel- és élelmiszermaradékok, beleértve a romlottakat is** (csomagolás nélkül).
- **Lejárt szavatosságú élelmiszerek, beleértve a húst és kis csontokat** (pl. baromfiból vagy halból, csomagolás nélkül).
- **Papír teafilterek** (kapcsok és műanyag bevonatú részek nélkül, felhasznált állapotban is), szórt teák (felhasznált állapotban is) és kávézacc.
- **Kenyér, péksütemények, tészta, rizs, hüvelyesek, gabonafélék stb.**
- **Befőttek, lekvárok** (üveg, fém vagy egyéb csomagolás nélkül – folyékony rész nélkül).
- **Gyümölcs és zöldség – héjával együtt** (beleértve a romlott, penészes, rothadt állapotot is).
- **Tojás és tojáshéj.**
- **Citrusfélék.**
- **Használt papírzsebkendők** (ha főzés során használták szalvétaként/törlőkendőként, nem pedig WC-ben, vagy tisztítószerekkel átitatott állapotban).
- **Tanúsítottan komposztálható zsákok** (OK compost, OK home compost logóval ellátva) és papírzacskók.
- **Természetes szivacsok** (mosogatásra és tisztításra) – tengeri szivacs, luffa, cellulóz.

A KOMPOSZTÁLÓBA TARTOZIK:

- Lásd a „Házi és közösségi komposztálás” külön szekcióját.

Nem tartozik ide:

- **Olaj, zsír, zsíradékok** -> lásd az „Étolajok és zsírok” szekciót.
- **Ételek folyékony összetevői** (leveslé, mártás, tej stb.) -> LEFOLYÓ.
- **Kerti és szobanövények hulladéka** -> BIOLÓGIAILAG LEBOMLÓ HULLADÉK gyűjtőedénybe vagy KOMPOSZTÁLÓBA.
- **Élelmiszercsomagolások, ételfogyasztás után maradt csomagolások** -> az anyaguk szerint MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐBE vagy VEGYES HULLADÉKBA.
- **Komposztálható kávé poharak, élelmiszercsomagolások** („PLA” vagy „7, BIO” jelzéssel) -> IPARI KOMPOSZTÁLÓ vagy VEGYES HULLADÉK.
- **Tanúsítvány nélküli komposztálható zacskók** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Kávékapszulák** -> visszavitel az adott márka GYŰJTŐPONTJÁRA (pl. Nespresso) vagy VEGYES HULLADÉK.

Nem tartozik ide:

- **Nylon teafilterek vagy ragasztott teafilterek** (a ragasztásnál vékony polipropilénréteget használnak) -> VEGYES HULLADÉK.
- **Cigarettszikkák** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Porszívózásák tartalma** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Gyógyszerek** -> GYÓGYSZERTÁR.
- **Elhullott állatok** -> ÁLLATI HULLADÉKFELDOLGOZÓ (kafileria).
- **Állati ürülék, kutya-/macskaalom** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Használt pelenkák** (még komposztálhatók) – higiéniai okokból nem ajánlott, ezekhez speciális komposztálókat kellene használni, amelyek sajnos jelenleg még nem elérhetőek -> VEGYES HULLADÉK.
- **Műanyagok, fémek, üveg, italos kartonok, textil stb.** -> MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐBE vagy HULLADÉKUDVARBA.
- **Egyéb kommunális hulladék** -> az anyaguk szerint MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐBE, VEGYES HULLADÉKBA vagy HULLADÉKUDVARBA.

KERTI BIOHULLADÉK

A kerti biológiailag lebomló hulladékot a „Biológiailag lebomló hulladék” feliratú **barna** gyűjtőedényekbe, vagy zsákos gyűjtés esetén a ház elé kihelyezett zsákokba, illetve kerti vagy közösségi **komposztálóba** helyezzük.

Ide tartozik:

A „BIOLÓGIAILAG LEBOMLÓ HULLADÉK” FELIRATÚ BARNA GYŰJTŐEDÉNYBE TARTOZIK:

- **Nyers gyümölcsök és zöldségek héja, maradványai, csutkái.**
- **Növények és virágok maradványai** (beltéri és kültéri – elhaltak, nem művirágok), fű, levelek, széna, szalma, gyom, föld.
- **Fa fűrészpor, faforgács** (a fa nem lehet festett vagy vegyszeresen kezelt).
- **Kis ágdarabok, szőlővenyige-maradványok** (nagy mennyiségű BRKO begyűjtésére évente kétszer, tavasszal és ősszel kampányszerű gyűjtést szerveznek).
- **Papírsebkendők.**
- **Tanúsított komposztálható zacskók** (OK compost, OK home compost logóval ellátottak) és papírzacskók.

A KOMPOSZTÁLÓBA TARTOZIK:

- Lásd a „Házi és közösségi komposztálás” külön szekcióját.

Nem tartozik ide:

- **Hús, hal, csontok és tejtermékek** (vaj, tej, kefir, sajt stb.) -> HÁZI VAGY GAZDASÁGI ÁLLATOKNAK, TYÚKOKNAK, vagy a konyhai biológiailag lebomló hulladék gyűjtőedényébe.
- **Olaj, zsír, zsiradékok és zsíros ételek** -> lásd az „Étolajok és zsírok” szekciót.
- **Tanúsítvány nélküli komposztálható zacskók** -> VEGYES HULLADÉK.
- **kövek** -> TERMÉSZET (ha valóban természetesek).
- **cigarettszikkok** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Porszívózsák tartalma** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Gyógyszerek** -> GYÓGYSZERTÁR.
- **Forgácslapból származó fűrészpor** (a ragasztók miatt) -> VEGYES HULLADÉK.
- **Elhullott állatok** -> ÁLLATI HULLADÉKFELDOLGOZÓ (kafileria).
- **Húsevő állatok ürüléke, kutya-/macskaalom** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Használt** (még komposztálható) pelenkák – higiéniai okokból nem ajánlott, ezekhez speciális komposztálók szükségesek, amelyek jelenleg sajnos még nem állnak rendelkezésre -> VEGYES HULLADÉK.
- **Műanyagok, fémek, üveg, italos kartonok, textil stb.** -> MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐBE vagy HULLADÉKUDVARBA.
- **Egyéb kommunális hulladék** -> az anyaguk szerint MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉK GYŰJTŐEDÉNYBE, VEGYES HULLADÉKBA vagy HULLADÉKUDVARBA.

OTTHONI ÉS KÖZÖSSÉGI KOMPOSZTÁLÁS

Alternatíva/kiegészítő megoldás a **barna** gyűjtőedényekhez a biológiailag lebomló hulladék elhelyezése otthoni vagy közösségi **komposztálókba**.

Ide tartozik:

- Gyümölcsök és zöldségek héja, maradványai, csutkái (nyers állapotban).
- Tojánhéj.
- Papír teafilterek (tűzőkapocs és műanyag bevonat nélkül, akár kiázott állapotban), szórt teák (akár kiázva), kávézacc.
- Papírsebkendők és szalvéták.
- Tojástartók papírból.
- WC-papír és konyhai papírtörölkők kartonhengerei (illatanyagmentes).
- Festetlen haj, lakkmentes köröm.
- Komposztálható tányérok, evőeszközök.
- Komposztálható bambusz fogkefék (ha a sörték nem komposztálhatók, azokat el kell távolítani).
- Természetes mosogatószivacsok (tengeri szivacs, luffa, cellulóz).
- Növények és virágok maradványai (beltéri és kültéri – elhaltak, nem művirágok), fű, levelek, széna, szalma, gyom, föld.
- Fa fűrészpor, faforgács, kisebb ágak, szőlővenyige (a fa nem lehet festett vagy vegyszeresen kezelt).
- Fa lehűlt hamuja és faszén.
- Parafa (csak 100%-ban természetes).
- Korhadt gyümölcsök és zöldségek, de **NEM** penészesek (vagy csak nagyon kis mennyiségben).
- Valóban természetes, 100%-ban organikus pamut és más 100%-ban természetes anyagok (len, kender, gyapjú, juta, selyem, bambusz, kasmír stb.; kis darabokra vágva, festetlenül, fehérítetlenül, nem poliészterrel varrva), viaszolt pamutszalvéták.
- Darált dióhéj, magok.
- Növényevő állatok trágyája.
- Citrusfélék héja csak kis mennyiségben (citrom, narancs, grapefruit, gyömbér, banán stb.).
- Tanúsított komposztálható zacskók (OK compost, OK home compost logóval ellátottak), papírzacskók, széttépett karton (festetlen, ragasztószalag nélkül).

Nem tartozik ide:

- Hús, hal, csontok és tejtermékek (vaj, tej, kefir, sajt stb.) -> a konyhai biológiailag lebomló hulladék gyűjtőedényébe.
- Olaj, zsír, zsíradékok és zsíros ételek -> lásd az „Ehető olajok és zsírok” szekciót.
- Tanúsítvány nélküli komposztálható zacskók -> VEGYES HULLADÉK.
- Erősen penészes ételek -> VEGYES HULLADÉK.
- Húsevő állatok ürüléke, kutya-/macskaalom -> VEGYES HULLADÉK.
- Műanyagok, fémek, üveg, italos kartonok stb. -> MEGFELELŐ SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐBE vagy HULLADÉKUDVARBA.

Nem tartozik ide:

- **Forgácslapból származó fűrészpor** (a ragasztók miatt) -> VEGYES HULLADÉK.
- **Elhullott állatok** -> ÁLLATI HULLADÉKFELDOLGOZÓ (kafileria).
- **Nylon teafilterek vagy ragasztott teafilterek** (ragasztáshoz vékony polipropilén réteget használnak) -> VEGYES HULLADÉK.
- **Gyógyszerek** -> GYÓGYSZERTÁR.
- **Kövek** -> TERMÉSZET (ha valóban természetesek).
- **Porszívózsák tartalma** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Cigaretta** -> VEGYES HULLADÉK.
- **Bármilyen, ami ellentétes a komposztáló csoport szabályaival** (például száraz vagy penészes pékáruk, amelyek rágcsálókat vonzanak).
- **Használt (még komposztálható) pelenkák** – higiéniai okokból nem ajánlott, ezekhez speciális komposztálók szükségesek, amelyek jelenleg Szlovákiában, sajnos, nem állnak rendelkezésre -> VEGYES HULLADÉK.

További infók és tippek

- A komposztálható zacskókat nem szabad nedves, meleg környezetben, közvetlen napsütésben vagy szélsőséges körülmények között tárolni – ezek károsodhatnak, vagy lebomolhatnak.
- Az olyan növényi levelekből, szárakból vagy zöldség héjakból, amelyek gyakran kidobódnak, ízletes és egészséges ételek készíthetők – például „pesto” sárgarépa zöldségéből, saláta vagy „spenótos” főzelék céklalevelekből, töltött karalábélevelek, retkelelvéből készült leves, szendvics karfiollevelekkel saláta helyett, zöldségleves répa, petrezselyem vagy karalábé héjából stb. Az internet tele van inspirációval.
- A kenyér, péksütemény, liszt (hagyományos, ízesítés nélküli, vaj, tejtermék vagy lekváros töltelék nélkül) vonzza a rágcsálókat, emellett penészedést és erjedést okozhat, ezért nem ajánlott komposztálóba helyezni.
- A szemétkerakókra kerülő komposztálható biohulladék komoly ökológiai probléma – más hulladékok által összenyomva a szerves anyag optimális (ún. aerob) lebomlásához szükséges oxigén nem jut hozzá, és a keletkező rothadási folyamatok során káros gázok, például metán szabadulnak fel, amely az egyik legerősebb üvegházhatású gáz (a nagyobb hulladéklerakók kötelesek ezeket a gázokat összegyűjteni).
- Az égetőművekbe kerülő biohulladék hozzájárul a káros és veszélyes gázok, például a dioxinok kibocsátásához.
- A komposztálás otthon is nagyon egyszerű – egy otthoni gilisztakomposztálóba csak a konyhai biohulladékot kell tenni, időnként megkeverni vagy ellenőrizni a nedvességet – valójában ez csak egy újabb szelektív hulladékgyűjtő, amelyhez gyorsan hozzá lehet szokni.
- Minél kisebb darabokra (kb. hüvelykujnyi méret) vágjuk a hulladékot, annál gyorsabban alakul át komposztáttá.

További infók és tippek

- A komposztot érdemes rendszeresen megkeverni = levegőztetni (kivéve a gilisztakomposztot, amelyet a giliszták maguk levegőztetnek).
- A komposzt mindig legyen nedves – se túl száraz, se túl nedves. Száraz komposztot például nedves papírral vagy vízzel érdemes nedvesíteni; a túl nedves komposzthoz száraz leveleket, szalmát, széttépett papírt vagy kartont, esetleg faforgácsot érdemes hozzákeverni.
- A helyes komposztáláshoz szakértők is tudnak tanácsot adni, például: priatelezeme.sk/spz, kompostuj.me, menejodpadu.sk stb.
- A közétkeztetési konyhák üzemeltetőinek saját maguknak kell gondoskodniuk a konyhai hulladékról (mint jogi személyeknek, akik vállalkozási tevékenységet folytatnak).

A háztartási hulladék akár 45%-át is biohulladék teszi ki.

A komposztálással így szinte felére csökkenthetjük az általunk termelt hulladék mennyiségét.

Az elszállítási és hulladékkezelési költségeinket is ugyanilyen arányban csökkenthetjük.

Étolajok és zsírok

Az étkezési olajokat és zsírokat kifejezetten erre a célra kijelölt gyűjtőedényekbe/vödrökbe helyezzük, amelyek „Étolajok és zsírok” felirattal vannak ellátva, vagy leadjuk azokat az **önkormányzati átvételi helyeken, illetve bizonyos üzemanyagöltő állomásokon.**

Ide tartozik:

- **Használt étolajok és zsírok a háztartásokból, amelyek az ételek elkészítése során keletkeznek hulladékként (sütés, fritózás stb.).**
- **Olajok és zsírok bármilyen ételből (például salátákból származó olaj, konzervételekből – például halkonzerv, szárított paradicsom stb.).**
- **Lejárt szavatosságú, de fel nem használt étkezési olajok és zsírok, amelyek már nem alkalmasak fogyasztásra.**

FIGYELEM!

- **Az olajokat és zsírokat meg kell tisztítani a szilárd szennyeződésektől és ételmaradékoktól (ezért célszerű szitán átszűrni őket), és tiszta, zárható műanyag palackban kell tárolni.**
- **Az olajat nem szabad közvetlenül a gyűjtőedénybe önteni -> tiszta műanyag palackba kell önteni, és azt elhelyezni az e célra kijelölt gyűjtőedényben.**

Nem tartozik ide:

- **Kenőanyagok, motor- és hidraulikaolajok -> GYŰJTŐUDVAR**
- **Üveges kiserelésű olaj -> öntsük át tiszta műanyag palackba, és azt helyezzük a gyűjtőedénybe.**
- **Olajok és zsírok üres csomagolása -> az anyag típusa szerint a megfelelő szelektív hulladékgyűjtőbe vagy a vegyes hulladékba.**
- **Egyéb háztartási hulladék -> az anyag típusa szerint a megfelelő szelektív hulladékgyűjtőbe, vegyes hulladékba vagy gyűjtőudvarba.**

További infók és tippek

HOGYAN GYŰJTSÜK?

1. Hagyjuk a használt konyhai olajat vagy zsírt lehűlni (főzés után), illetve melegítsük fel szobahőmérsékletre (például a hűtőben megdermedt zsírt).
2. Az olajat/megolvadt zsírt szűrjük meg, hogy megszabaduljunk a szilárd szennyeződésektől (például szitával).
3. Töltsük az olajat/megolvadt zsírt tiszta, száraz és zárható műanyag palackba.
4. A műanyag palackot szorosan zárjuk le.
5. A műanyag palackot tároljuk, és a folyamatot ismételjük, amíg a palack megtelik az összegyűjtött olajjal/zsírral.
6. A megtöltött és lezárt műanyag palackot helyezük az erre kijelölt gyűjtőedénybe („Étolajok és zsírok” felirattal), vagy vigyük el az önkormányzati gyűjtőudvarba, illetve a kijelölt Slovnaft benzinkutakra. A gyűjtőpontok listája elérhető: <https://slovnaft.sk/sk/cerpacie-stanice/predajne/zber-pouziteho-kuchynskeho-oleja> A zárt műanyag palackba töltött olaj országszerte a Kaufland üzletek előtt található „Olajgyűjtő” edényekbe is bedobható.

FIGYELEM!

AZ OLAJAT NE ÖNTSÜK KÖZVETLENŰL A GYŰJTŐEDÉNYEKBE!

MIÉRT GYŰJTSÜK (ÉS MIÉRT NE ÖNTSÜK A LEFOLYÓBA)?

- Segítünk megelőzni az ivóvízforrások, felszíni és felszín alatti vizek szennyezését.
- Ha az olajat például a konyhai mosogatóba öntjük, az a csőhálózat falain lerakódásokat képez, amelyekhez további ételmaradékok tapadnak, így ezek könnyen hozzáférhető táplálékot jelentenek a rágcsálók számára.
- A használt étolaj eltömíti a háztartások lefolyócsöveit, akadályozza a csatornahálózat és a szennyvíztisztító telepek megfelelő működését.
- Hozzájárulunk a csővezetékek karbantartási költségeinek csökkentéséhez.
- Az összegyűjtött használt olaj és zsír energetikai feldolgozással környezetbarát terméké – bioüzemanyaggá – alakul, ezzel csökkentve a kőolajtól való függőséget.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

- Az edényt, amelyből az olajat műanyag palackba öntjük (pl. a sütéshez használt serpenyő, a sült zsír maradványokat tartalmazó tepsi, a halkonzerv, amelyben olajos lé maradt stb.), papírral töröljük ki, és azt dobjuk a VEGYES HULLADÉK közé.

Az összegyűjtött étolajokat és zsírokat környezetbarát módon dolgozzák majd fel, és bioüzemanyagok előállításának alapanyagaként hasznosítják.

Textil

A ruházatot és textíliákat a textilhulladék gyűjtőedényeibe helyezzük.

Használható:

- **Eladni vagy ajándékozni online piactereken**, például bazos.sk, letgo app, online bazár Vinted, ruházati vásárok (például a Priatelia zeme SPZ évente rendezett vásárán), Zóna bez peňazí stb.
- **Ismerősöknek ajándékozni.**
- **Jótékonysági szervezeteknek vagy second hand boltoknak adományozni.**
- **Elvinni a Szlovák Vöröskereszthez** – az adományokat szétosztják és a szociálisan rászorulóknak kínálják.
- **Helyezze a textil- és ruhagyűjtő edényekbe** (például EKOCHARITA, HUMANA stb.) – hordható és nem hordható ruházat, ágynemű, takarók, paplanok, cipők, sapkák, sálak, kesztyűk, plüssjátékok stb. tiszta, száraz műanyag zacskóba csomagolva (jótékonyságra, secondhand üzletekhez vagy új termékek, például szigetelő anyagok gyártására használják).
- **Újrahasznosítás** – a használt ruhák, például a kifakult farmerek és flanelingek kisebb helyi gyártók által új termékekké alakíthatók (például hátizsákok ingekből – COSI, táskák farmerből stb.) – érdeklődni és interneten tájékozódni.
- **Gyerekruha piacok** – a már nem használt gyerekruhákat és játékokat eladni (például Modrý koník bazár, babybazar.sk, deti.bazos.sk, babyburza.sk stb. – internet).
- **Vegyen részt egy ruha csere eseményen** és cserélje el valakivel egy másik darabra.

Nem használható:

- **Megjavítani** – például a megkopott turistacipő (vibram) talpát nagyon jó minőségben meg lehet javítani – csak el kell küldeni a Restday cég szlovákiai címére, így nem szükséges kidobni és új cipőt venni.
- **Újrahasznosítani** – a ruhák egy része új darab készítésére is felhasználható.
- **Használni rongyként, játékok kitöltésére gyerekeknek, kutyáknak stb.** (a régi rongyokat ki kell mosni, és többször is felhasználni, végül, szétszakadás után -> VEGYES HULLADÉK).
- **Fehérneműt elvihetjük a kiválasztott fehérnemű üzletek gyűjtőkosarába** (például INTIMISSIONI).
- **Készíthetünk viaszolt szalvétákat 100% természetes pamut anyagokból** (komposztálható alternatíva a műanyag fóliával szemben, többszöri használatra, legalább egy évig).
- **Régi harisnyák kiválóak rongyként, például kerékpárok tisztításához, körömlakk eltávolításhoz, szappan- vagy szilárd samponartóként, gyerekjátékok kitöltésére, cipők fényesítésére** (több felhasználási mód – lásd internet).
- **A Patagonia márkajelzésű outdoor ruházatot visszavihetjük az üzletükbe újrahasznosítás céljából.**
- **Használhatatlan textíliák** (koszos, elszakadt, használt fehérnemű stb.) – VEGYES HULLADÉK

További infók és tippek

- Csökkentse a ruhatárát, és jól gondoljon át minden további vásárlást.
- Ami javítható, azt ne dobja el, hanem javíttassa meg.
- Ideális, ha megtanul varrni, horgolni, kötni és saját darabokat készíteni – emellett megtanuljuk, mit jelent egy ruhadarabot elkészíteni, és jobban értékelni fogjuk mások munkáját.
- Vásároljon és viseljen olyan ruházatot és cipőt, amely minőségi, tartós, természetes anyagokból készül (fairtrade, 100%-os biopamut, illetve organikus pamut, len, selyem, kender, gyapjú, juta, bambusz, kasmír stb.).
- Vásároljon funkcionális és mindennapi ruhákat olyan gyártóktól, akik a termékeik újrahasznosításáért vagy likvidálásáért is felelősséget vállalnak – például a Patagonia erre egész programot indított; a svéd Swedish Stockings cég nylon harisnyák (szintetikus harisnyák) újrahasznosítására kínál programot.
- Új ruhákat helyi gyártóktól vásároljon, ahol meggyőződhet a gyártáshoz használt alapanyagról.
- Kerülje a műszálas anyagokat (akril, polyakril, poliészter (flísz = fleece, lycra, elasztán), még akkor is, ha természetes anyagokkal kombinálják őket. Mivel kompozit anyagokról van szó, amelyek nehezen, vagy egyáltalán nem újrahasznosíthatók – a műszálas anyagok mosása során mikroműanyagok szabadulnak fel, amelyeket a szennyvíztisztítók nem tudnak kiszűrni, így a folyókba és tengerekbe jutnak, végül a talajba, majd az élelmiszerláncba kerülnek. A szintetikus anyagok gyártása és festése során olyan vegyi anyagok kerülnek a vízbe, amelyek az ott dolgozók egészségét is közvetlenül károsítják.
- A nem ökológiai módon termesztett pamut és más növények, amelyekből ruházat készül, a használt peszticidek miatt hozzájárulnak a talaj szennyezéséhez és degradálásához, valamint a rovarok és más, a rovarokkal táplálkozó élőlények kipusztulásához – ugyanez érvényes az élelmiszernövények nem ökológiai termesztésére is.
- Érdeklődjön, kérdezze meg a gyártókat, honnan származnak az anyagok, és hogy a munkavállalók tisztességes körülmények között dolgoznak-e, megfelelően fizetik-e őket.
- A póló életciklusa (angolul): <https://ed.ted.com/lessons/the-life-cycle-of-a-t-shirt-angel-chang>
- Kövesse a #slowfashion, #fashionrevolution, #whomademyclothes, #whomademyshoes oldalakat.

Tippek gyártókra:

- **mishoes.sk, tikoki.sk, bohempia.com** – egyedi cipők és természetes sportcipők SK/CZ
- **miestni.sk** – portál, amely különböző szlovák dizájnereket tömörít
- **nosene.sk, bagbet.sk, People on Earth (korábban fashionrecyclinglab), waki-vaky.com, sobi.eco, ...** – upcyklált ruházat, kiegészítők és egyéb termékek
- **sashe.sk és hasonló helyi gyártók portáljai** – az alkalmazott anyagok eredetének saját ellenőrzése
- **creeme.eu** – 100%-os természetes, nem festett pamut női fehérnemű
- **nosha.sk** – ökológikus, biológiailag lebontható hátizsákok
- **piskacie.com, mile.sk ...** – 100%-os biopamut ruházat
- **blackhilloutdoor.sk, froggywear.sk, crawler-shop.sk** – 100%-os merinó gyapjú ruházat
- **restday.sk** – túracipők és hegymászó cipők javítása

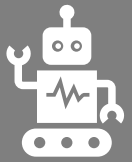
A globális ruházati termelés 2000 és 2014 között megduplázódott.

Minden egyes ember évente átlagosan 60%-kal több ruhát vásárol, és azokat a felével kevesebb ideig tartja meg, mint 15 éve, ami hatalmas mennyiségű hulladékot generál, mely többségében a szeméttelpeken végzi.

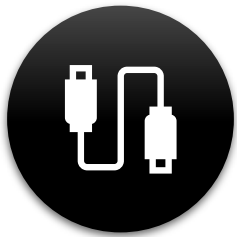

Elektromos készülékek, akkumulátorok és elemek

Az elektromos hulladékot a visszagyűjtő pontokhoz vagy hulladékudvarokba kell elvinni.

Elektro

- **Elektromos készülékek (elektronika és háztartási gépek):**
 - Az első lépés a javítás, felújítás, újraértékesítés (például bazos.sk stb.); nézd meg a repairably.com vagy ifixit.com oldalt.
 - A laptopok, monitorok és hasonlóak (még ha nem is működnek) leadhatók a refurbished.sk-nál.
 - Az elektromos készülékeket mindig külön kell gyűjteni a háztartási hulladéktól.
 - A háztartási elektromos hulladékok visszagyűjtő helyei minden olyan 400 m²-es alapterülettel bíró kiskereskedelmi üzletben, amely elektromos készülékeket árul (itt ingyenesen leadható az elektromos hulladék); nagyon kis méretű elektromos hulladék esetében (külső méret legfeljebb 25 cm) nem feltétel egy új készülék vásárlása, ellentétben a nagyobb készülékekkel, amelyek cseréjéről van szó, ha ugyanazon funkcióval rendelkeznek (pl. mosógép a mosógépért).
 - A visszagyűjtés csere elvén működik – például új mosógép vásárlásakor a kereskedő elviszi a régi mosógépet, függetlenül annak márkájától vagy a vásárlás helyétől (ez a csere nem vonatkozik a nagyon kis elektromos hulladéokra).
 - **GYŰJTŐ PONT:** A nagyon kis elektromos hulladékot (például legfeljebb 25 cm külső mérettel) speciális konténerekbe lehet helyezni; gyűjtőhelyek lehetnek más típusú boltok vagy közterületek is (például helyi hivatal, iskola stb.).
 - A használhatatlan, javíthatatlan elektromos készülékek, tonerek, CD-k és DVD-k, kábelek elvihetők a HULLADÉKUDVARBA.
 - A települések és városok által szervezett háztartási elektromos hulladékgyűjtés során is leadhatók.
 - A működőképes elektromos készülékeket el lehet vinni a „tárgyak könyvtárába” (hely, ahonnan mások elvihetik további használhatra), adományozhatók barátoknak vagy rászorulóknak (például Zóna bezpeňazí).
- **Fényforrásokból származó hulladék:**
 - Fluoreszcens lámpák, fémhalogén izzók, LED-ek -> VISSZAGYŰJTŐ PONTOK (lámpaboltok), SPECIÁLIS KONTÉNEREK vagy HULLADÉKUDVAR
 - Izzók, autós izzók és halogén lámpák -> HULLADÉKUDVAR

Akkumulátorok és elemek:

- Használt hordozható akkumulátorok/elemek kis méretben (például ceruzaelem, gomelem stb.) -> VISSZAGYŰJTŐ PONTOK (elektronikai üzletek/akkumulátorboltok, szupermarketek, drogériák stb.) vagy SPECIÁLIS KONTÉNEREK
- Használt hordozható akkumulátorok/elemek nagyobb méretben (például autóakkumulátorok, elektromos készülékek akkumulátorai stb.) -> VISSZAGYŰJTŐ PONTOK (ezen termékekkel foglalkozó boltok) vagy HULLADÉKUDVAR (a természetben több száz évig bomlanak le).

Az elektromos hulladék évezredekig, akár millió évekig bomlik le.

A vasból, amit egy vasaló tartalmaz, akár 13 acél dobozka is előállítható.

Egy millió mobiltelefonból 16 tonna réz, 350 kg ezüst, 34 kg arany és 15 kg palládium nyerhető ki.

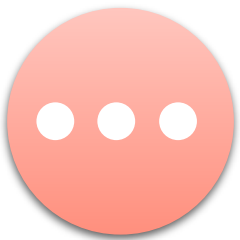
A mobiltelefonoknak élettartamuk végén csak 10% és 20% közötti mennyisége a kerül újrahasznosításra.

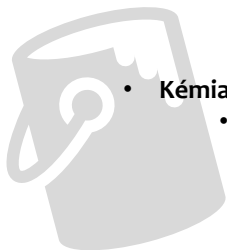
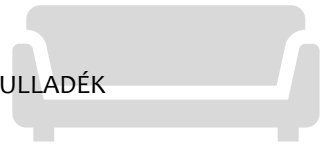
Egyéb hulladékok

Példák egyéb hulladékokra és elhelyezésükre:

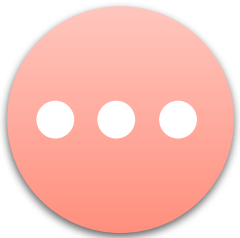
Egyéb hulladékok

- **Gumik:**
 - Gumik -> VISSZAGYŰJTŐ PONTOK (gumiabroncsok, gumiabroncs-kereskedők), függetlenül attól, hogy ott vásárolták-e vagy cserélték.
- **Gumi és szilikon:**
 - Gumi, gumi termékek -> HULLADÉKUDVAR
 - Szilikon -> HULLADÉKUDVAR
 - Kisebb gumi és szilikon termékek -> KEVERT HULLADÉK
- **Fa és fa termékek:**
 - Természetes, festetlen, nem lakkozott fa a kertből -> lásd KERTI BIOHULLADÉK szekció
 - Bútorfa és általában bútorok -> HULLADÉKUDVAR vagy ahol lehetséges – ÚJRAHASZNÁLATI KÖZPONT (reuse központ)
 - Paraffin -> HULLADÉKUDVAR vagy KOMPOSZT (ha valóban természetes)
 - IKEA bútorok -> IKEA visszavásárolja
- **Gyógyszerek:**
 - fel nem használt gyógyszereket a gyógyszerértárba kell visszavinni eredeti csomagolásban (pl. hólyagcsomagolás), külső csomagolás (dobozok) és betegtájékoztatók nélkül. Gyógyszerek csomagolása anyagtól függően -> SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS
- **Kozmetikai és tisztítószeresek:**
 - Kozmetikai és tisztítószereseket mindig próbáljunk felhasználni, a szükségteleneket adományozzuk, ne vásároljunk túl sokat, lejárató idő után ne öntsük le a WC-be, -> KEVERT HULLADÉK (ha kis mennyiség – itassuk fel papírtörölővel és dobjuk el külön a csomagolástól, ha nagyobb mennyiség – hagyjuk a csomagolásban), (nem vonatkozik a tisztán természetes készítményekre)
- **Kozmetikai és higiéniai termékek:**
 - Használt vattapamacsok, sminklemosó szivacsok, körömlakklemosó vattakorongok, eldobható körömrészelők... -> KEVERT HULLADÉK
 - Bármilyen tampon, betét, pelenka, higiéniai zsebkendő, nedves törölkendők, fültisztító pálcikák stb., amelyek bármilyen folyadékkal és az emberi test váladékaival érintkeznek -> KEVERT HULLADÉK
- **Kémiai anyagok:**
 - Kémiai anyagok (festékek, hígítók, motorolajok...) maradványait ne mossa le, hanem az eredeti csomagolásban vigye a HULLADÉKUDVARBA.

Egyéb hulladékok

- **Viasz (például gyertyákból)**
 - Paraffinviasz (kőolajból) -> olvassza meg, és például új gyertyát készíthet belőle -> élettartam végén KEVERT HULLADÉK
 - Szója viasz -> KOMPOSZT
 - Méhviasz -> használja például ételtároló viaszolt kendőkre, élettartam végén -> KOMPOSZT
- **Karácsonyfa:**
 - Műfenyő – ha használható, adományozza, vagy vigye el újrahasználati gyűjtőpontra, ha az része a gyűjtőudvarnak, a használhatatlan (törött, hiányzó mütűlevelek) -> HULLADÉKUDVAR
 - Élő – tegye a kommunális hulladékgyűjtő mellé, vagy éljen más, a helyi önkormányzat által meghatározott gyűjtési lehetőséggel (lásd a települése weboldalát), vagy KANDALLÓ
 - Háló az élő fáról -> MŰANYAG
 - Díszek:
 - Üveggömbök (nem tiszta üveg) -> KEVERT HULLADÉK
 - Sérült fények -> ELEKTRONIKAI HULLADÉK GYŰJTŐPONT
 - Szétesett kukoricacsuhé babák -> KEVERT HULLADÉK
 - Törött fa díszek -> KEVERT HULLADÉK, vagy ha biztos vagy benne, hogy tiszta, lakkozatlan fa -> KANDALLÓ vagy lásd KERTI BIOHULLADÉK szekció
 - Tönkrement textil díszek (horgolt, stb.) -> KEVERT HULLADÉK
 - Ajándékcsomagoló papír:
 - Papír -> PAPÍR
 - Átlátszó (tiszta és színes) -> MŰANYAG
- **Röntgenfelvételek**
 - Ha otthon régi röntgenfelvételek vannak papíralapú formában vagy kazettán -> KEVERT HULLADÉK

További infók és tippek

- A régi tusfürdővel vagy samponnal ki lehet takarítani a WC-t.
- A régi babaolaj jól használható fa eszközök, tárgyak ápolására és fényesítésére (pl. gereblyenyél, ékszerdobozok, fonott kosarak), vagy nyikorgó zsanérokhoz, illetve friss festék eltávolítására (pl. festés után a kezünkről).
- A régi lemosó folyadékot használhatja a papírcímkék eltávolítására befőttesüvegekről és palackokról (és ezeket újra használhatja vagy dekorálhatja).
- A régi fogkrém tisztítószerként is használható a fürdőszobában, konyhában, padlón, stb. (az interneten számos tipp található).
- A régi mosópor segíthet a fürdő, WC, lépcsők stb. tisztításában, sőt, még a sportcipőket is tisztíthatja vele.

Gyűjtőudvar

A túlméretes, veszélyes vagy apró építési hulladékot a **gyűjtőudvarba**, ill. a nagy kapacitású gyűjtőedényekbe kell helyezni, az önkormányzat által előzetesen meghirdetett időpontban és helyszínen.

VIGYÁZZ

- **A gyűjtőudvar nem található meg minden településen.** Fontos, hogy a hulladék gyűjtőudvarba szállítása előtt nézze át a begyűjtés szabályait. Az információkat általában az önkormányzatok vagy a gyűjtőudvarok üzemeltetőinek weboldalain találja.
- **A gyűjtőudvar a település helyi adóját fizető magánszemélyek számára van fenntartva**, vagy olyan települések számára, ahol a gyűjtőudvar működését egy települési szövetség biztosítja, és a lakos az adott település tagja.
- **Ezen magánszemélyek hulladéklerakása a gyűjtőudvarban nagyrészt ingyenes.** Az önkormányzat köteles részletesen kidolgozni a gyűjtőudvar működését a hulladékgazdálkodásról szóló helyi rendeletében („VZN” – Általános kötelező érvényű rendelet), például, hogy milyen típusú hulladékokat fogadnak, milyen mennyiségben, milyen nyitvatartási időben és egyéb feltételek).
- Kivételt képezhet a kis mennyiségű építési hulladék gyűjtése, ha az önkormányzat mennyiségi alapon vezette be annak gyűjtését, és külön díjat kérhet érte.

Ide tartozik:

Ide különféle típusú hulladékok tartoznak, amelyek nem megfelelőek sem a vegyes hulladékgyűjtőkbe, sem a szelektív hulladékgyűjtő edényekbe, illetve zsákokba. Gyakran ezek azok a hulladékok, amelyeknél a legnehezebb eldönteni, hová kell elhelyezni őket.

* A szelektív hulladékgyűjtés a mindennapi háztartási hulladékok gyűjtésére szolgáló rendszer a rövid időn belül hulladékká váló fogyasztási cikkekre.

Példák a gyűjtőudvarokon gyakran leadott hulladékokra:

- **Fémhulladékok** (régifazekak, fém polcok, állványok, szögek, láncok...)
- **Nagy méretű vagy túlméretes hulladékok** (amelyek méretük vagy jellemzőik miatt nem férnek el, vagy más okokból nem illenek a szelektív vagy vegyes hulladékgyűjtő edényekbe):
 - **Bútorok** (régikárpátok, ágy, szekrény, törött fiókok...)
 - **Szaniterek** (régikádok, mosdók, WC...)
 - **Szőnyegek**
 - **Matracok**
 - **Üveglakok, tükrök**
 - **Gumiabroncsok**
 - **Sílécek**
- **Apró építési hulladékok** (építési törmelék, csövek, csempék...)
- **Háztartási elektromos hulladék, akkumulátorok**
- **Biológiailag lebomló hulladék**
- **Műanyagok, üveg, papír, fémek**
- **Textíliák**
- **Faanyagok**
- **Használt étolajok és zsírok a háztartásokból**
- **Kommunális hulladékok a háztartásokból veszélyes anyagokat tartalmazó csomagolásaikkal együtt, hogy könnyen azonosíthatók legyenek!** (Fel nem használt vegyszerek, motorolajok és egyéb hasonló olajok, festékek, oldószerek, tisztítószerek maradványai, ragasztók...)

Ide tartozik:

A gyűjtőudvarhoz csatlakozhat egy raktározási terület is, amelyet az újrahasználatra alkalmas hulladékok tárolására használnak*, vagy újrafelhasználás céljából, ahová az állampolgárok olyan használható dolgokat hozhatnak, amelyek számukra már nem hasznosak, de valaki másnak örömet okozhatnak.

A szétválogatott hulladék újrahasznosításának és újrafelhasználásának támogatásával, a termékek és anyagok újbóli felhasználásával segítjük azok javíthatóságát, ezáltal csökkentjük a hulladéktermelést; így takarékoskodunk az elsődleges nyersanyagokkal és energiaforrásokkal.

* Az újrahasználatra való előkészítés során olyan tevékenységről van szó, amely a termékek ellenőrzésére, tisztítására vagy javítására vonatkozik, s amely során az adott terméket vagy annak egy részét (eredetileg hulladék) úgy készítik elő, hogy az más előzetes feldolgozás nélkül újrafelhasználható legyen.

Példák olyan tárgyakra, amelyek alkalmasak az újrafelhasználásra:

(a tárgyakra tisztának, épeknek, működőképesnek és teljesnek kell lenniük!)

- **nem kárpitozott bútorok** (asztalok, székek, polcok, komódok, ágykeretek, matrac nélkül, éjjeliszekrények, gyerekbútorok...)
- **kerti bútorok** (műanyag asztalok, székek, rattan karosszékek, napernyők...)
- **könyvek, magazinok, CD-k és DVD-k, működő VHS szalagok**
- **társasjátékok és játékok** (kisautók, autópályák, babák, figurák, labdák, fából készült játékok, kirakók ...)
- **gyermek termékskála** (babakocsik, autósülések, gyerekhintaágyak, medencék, járókák, bicikliülések, hordozók...)
- **konyhai eszközök** (nem elektronikus), (tányérok, poharak, evőeszközök, kannák, tálak, serpenyők, reszelők, nem fából készült konyhai eszközök – fémből vagy műanyagból készült merőkanalak, habverők, öntöttvas serpenyők, üveg vagy műanyag tárolódobozok élelmiszerek tárolására fedővel/dugóval, SodaStream, kávéfőző...)
- **háztartási és kerti eszközök** (nem elektronikus), (csavarhúzó, kalapácsok, vödörök, lapátok, gereblyék...)
- **irodai és iskolai eszközök** (iskolatáskák, teljes készletek színes ceruzákból vagy filctollakból, üres füzetek, festékek, ecsetek, tolltartók, váltócipős zsákok...)
- **háziállatokhoz kapcsolódó eszközök** (állat szállító dobozok, ágyak, matrac nélkül és kárpitozás nélkül, pórázok, nyakörvek, bódék, ketrecek, akváriumok...)
- **sporteszközök** (lesikló sílécek, sílécek, sílábbelik, tenis- és tollaslabda ütők, szánkók, bobok, labdák, felfújható matrac, súlyzók, sisakok különböző sportokhoz, görkorcsolyák – inline, gördeszka, jégheki...)
- **kerékpárok, rollerek, futóbiciklik, triciklik...**
- **zenei eszközök** (nem elektronikus), (húros hangszerek, mint gitárok vagy ukulelék, fúvós hangszerek, állványok, hangszer táskák...)
- **elektromos kábellel rendelkező világítótestek**

Nem tartozik ide:

- **olyan hulladék, amelyet nem fogadnak el az önkormányzata gyűjtőudvarában** (nézze meg az önkormányzat weboldalát) -> NAGYMÉRETŰ KONTÉNER A TELEPÜLÉSEN MEGHIRDETETT HULLADÉKGYŰJTÉS KERETÉBEN** vagy INFORMÁLÓDJON AZ ÖNKORMÁNYZATNÁL
- **visszaváltható üvegek és csomagolások** -> vissza kell vinni az ÜZLETBE

** Ha az önkormányzatnak nincs kialakított gyűjtőudvara, akkor a hulladéktörvény szerint köteles biztosítani, szükség esetén, de legalább évente kétszer, az alábbi hulladékok gyűjtését és elszállítását:

- nagyméretű hulladékok,
- apró építkezési hulladékok (maximálisan 1 m³ egy személytől, ha az önkormányzat nem vezette be a mennyiségi gyűjtést), és
- a háztartásokból származó, veszélyes anyagokat tartalmazó, külön gyűjtött települési hulladékok.

További infók és tippek

- A gyűjtőudvar olyan hely, ahol számos típusú települési hulladékot, beleértve a veszélyes és nagyméretű hulladékokat is, le lehet adni.
- A gyűjtőudvarokat általában az önkormányzat, az önkormányzatok szövetsége vagy egy szerződött hulladékgyűjtő cég üzemelteti, amely biztosítja a településen (vagy a szövetségben) a település hulladékának gyűjtését.
- Minden település/önkormányzat köteles közzétenni a weboldalán a települési hulladék kezelésének teljes rendszerét, beleértve a szelektív hulladékgyűjtést és azokat az intézkedéseket, amelyeket a hulladékmegelőzés érdekében vezettek be a település területén.
- Éppen azok a hulladékok tartoznak a gyűjtőudvarokba, amikből gyakran az illegálisan kirakott szemét tevődik össze. Szlovákiában több ezer ilyen illegális szemétklerakó található.
- A gyűjtőudvarokon elérhető gyűjtőkapacitás segíthet a település gyűjtési szabványának teljesítésében (a szelektíven összegyűjtött szemét mennyisége hozzájárul, hogy a település jobb eredményeket és színvonalat érjen el a hulladékgyűjtésben, és annak szelektálásában, ami által a település pénzügyi előnyöket szerezhet).
- A települési hulladék megfelelő szelektív gyűjtése közvetlen hatással van a vegyes hulladék kezelésére fordított kiadás összegére, valamint a települési hulladékért és apró építkezési hulladékért fizetendő helyi illetékre.
- Az önkormányzat pénzügyi forrásokat szerezhet a szelektíven gyűjtött hulladék (másodlagos nyersanyagok) értékesítéséből, vagy a gyűjtőcég, amely a gyűjtőudvar üzemeltetését végzi, szerezhet ilyen forrást.
- A hulladék megfelelő szelektálása és a gyűjtőudvarra történő megfelelő leadása segít minimalizálni a környezetre gyakorolt káros hatásokat, például az illegálisan elhelyezett hulladékot és annak eltávolítását. A települési hulladék esetében ez az önkormányzat feladata, amelynek területén található az illegális hulladéklerakó. Az állampolgárok a hulladék megfelelő és rendszeres leadásával hozzájárulnak a fenntartható környezethez településükön és annak környékén.
- A gyűjtőudvar létrehozásához az önkormányzat pénzügyi támogatást kaphat (pl. Környezetvédelmi alapból). A háztartásokból származó papír, műanyag, fém, üveg és kompozit csomagolóanyagok szelektív gyűjtése szabványainak betartására szolgáló gyűjtőkapacitás nem használható a gyűjtési (visszaváltási) célokra.
- Minden hivatalosan üzemeltetett gyűjtőudvarnak engedélyt kell kapnia az illetékes Járási Hivatal helyi környezetvédelmi osztjától. Az engedély kiadását megelőzi a technikai, szervezeti, anyagi és jogszabályi kötelezettségek teljesítése.
- Minden településnek rendelkeznie kell a települési hulladékok gyűjtésére vonatkozó rendszerrel, amelyet az önkormányzat rendeletében (VZN - Általános kötelező érvényű rendelet) kell jóváhagyni. Nem helyes összetéveszteni egy illegális „szemétklerakót“, vagy egy látszólagos gyűjtőhelyet a község területén egy jogilag jóváhagyott és megfelelően üzemeltetett gyűjtőudvarral, amely minden szükséges feltétellel rendelkezik.

A hulladék gyűjtőudvarra történő leadása a települési hulladék felelős kezelésének része, és egy módja annak, hogy mindannyian hozzájáruljunk környezetünk védelméhez.

Összegzésként

Alapvető szabály

Ha még mindig nem biztos benne

Ha még mindig nem biztos benne, hogy egy adott típusú hulladékkal hogyan kell eljárni, inkább helyezze el a szelektív gyűjtőedényben, mint a vegyes hulladékban -> a válogató soron szétválasztják (a válogató soron dolgozók tudják, mit lehet még szétválasztani és mit nem).

Ne használjuk azonban túl gyakran ezt az eljárást, és ne tegyünk túl sok nem megfelelő hulladékot a szelektív gyűjtőedénybe, hogy ne rontsuk el az egész gyűjtőedény (konténer, zacskó) tartalmát, ami végül a hulladékégetőbe vagy a szeméttelre kerül; ezt mi, mint állampolgárok, fogjuk fizetni.

FIGYELEM! Az adott csomagolás/termék nem szennyezheti vagy ronthatja el a többi szelektív hulladékot (pl. vegyi anyagtól származó üveg, ételmaradékok műanyag csomagolásban stb., ahogy fentebb szerepel).

Még mindig használható, de nem használt dolgok, mint például ruhák, játékok, edények, könyvek stb.:

- adja oda ismerősöknek
- adományozza jótékonyági szervezeteknek
- adja el a bazos.sk, bazar.sk, Zóna bez peňazí stb. weboldalon
- vigye el a „dolgok könyvtárába”, ahonnan azok tovább kölcsönözhetőek
- rendezzen börzétet, SWAP-okat... (például a Priatelía zeme SPZ börzéje)
- ajánlja fel újrahasznosító gyártóknak

**Köszönjük, hogy végigolvasta tájékoztatónkat!
Köszönjük, hogy helyesen szelektálja a hulladékot!**

„Szlovákia minden állampolgára évente átlagosan 478 kg települési hulladékot termel, amelynek körülbelül 58%-a hasznosul. “ *

* Forrás: Az állami környezetvédelmi jelentés, 2022.

A települési hulladékok szelektálásának alkímiája folyamatosan frissül, ha jogszabályváltozás vagy új információk merülnek fel.

A verziószámot a címdalán, az alsó bal sarokban tüntetik fel.

Források

Felhasznált és hasznos információs források:

Linkek és források

Szakmai garancia:

- Církuláris Gazdaság Intézete: : www.incien.sk
- OZV NATUR-PACK szakmai garancia a hulladékirányzatok területén (csomagolások és nem csomagolt termékek, elektronikai eszközök, akkumulátorok) és a gyűjtőudvar tekintetében: www.naturpack.sk

További hasznos források:

- Gyűjtőudvarok jegyzéke Szlovákiában: www.odpady-portal.sk/Dokument/100291/zberne-dvory.aspx
- NATUR-PACK videóportál: www.youtube.com/naturpackverejnosti
www.youtube.com/naturpackklientom
- INCIEN videóportál: <https://www.youtube.com/c/INCIENSK>
- Hulladékgyűjtés a gyűjtőudvarban: <https://youtu.be/CaFa8vcUMGs>
- Hulladékszelektálás és újrahasznosítás: www.triedenieodpadu.sk
- Betéti rendszer: www.slovenskozalohuje.sk
- Szortírozási rendszer az egyes önkormányzatoknál, amelyek a NATUR-PACK partnerei: www.akotriedit.sk
- Oktatási portál szülők és tanárok számára: www.garbagegobblers.sk
- Térkép hulladékmentes boltokról: mapa.reduca.cz és <http://nulaodpadu.sk/mapa-bezobalovych-obchodov>
- Zóna bez peňazí: www.facebook.com/bezpenazna.zona
- Használt étolaj gyűjtése – Szlovnaft töltőállomások listája: <https://slovnaft.sk/sk/cerpacie-stanice/predajne/zber-pouziteho-kuchynskeho-oleja>
- Segítség közösségi komposztálók létrehozásához: [www.priateliazeme.sk/spz és kompostuj.me](http://www.priateliazeme.sk/spz-es-kompostuj.me)
- a Föld Barátai (OZ Priatelia Zeme): www.priateliazeme.sk/spz
- CEEV Živica: <https://www.zivica.sk>
- Újrahasznosítási szimbólumok: http://sk.wikipedia.org/wiki/Označenie_obalu_podľa_materiálového_zloženia
- Piros-fehér állandó konténerek ASEKOL a nagyon kis elektronikai hulladékokra (max. külső méret 25 cm): www.cervenobielekontajnery.sk
- Engedéllyel rendelkező feldolgozók nyilvántartása (pl. elektronikai hulladékok, akkumulátorok stb.): <https://www.isoh.gov.sk/uvod/register/register-spracovatelov.html>

Tények és érdekességek forrásai:

- www.signtechforms.com/blog/10-interesting-facts-about-paper
- www.theworldcounts.com
- <http://www.bottlesupglass.com/wp-content/uploads/2011/08/Facts-About-Glass.pdf>
- www.conserve-energy-future.com/various-pollution-facts.php
- www.ecowatch.com/22-facts-about-plastic-pollution-and-10-things-we-can-do-about-it-1881885971.html
- www.thesun.co.uk/news/5878949/great-pacific-garbage-patch-plastic-dump-growing/
- www.thebalancesmb.com
- www.cienalabut.sk
- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasmun/default/table?lang=en
- <https://www.minzp.sk/zalohovanie/najcastejsie-otazky.html>